

Tulostavoitteet ja tarkastussuunnitelma 2011–2014

Edita Prima Oy
Helsinki 2011

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Dnro 037/02/2011

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 3 §:n perusteella vahvistanut oheisen tarkastussuunnitelman vuosille 2011–2014. Tarkastusviraston tarkastusten suorittaminen perustuu tähän tarkastussuunnitelmaan. Samalla on vahvistettu toiminnan tulostavoitteet vuodelle 2011.

Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 2011

Pääjohtaja

Tuomas Pöysti

Esikuntapäällikkö

Marko Männikkö

Sisällys

Tulossopimus	9
Pääjohtajan johtamissitoumus	10
Toimialajohtajien johtamissitoumus	11
Laatu- ja kantelupäällikön johtamissitoumus	12
1 Valtiontalouden tarkastusviraston rooli perustuslaissa säädettyinä ylimpänä valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen viranomaisena	13
1.1 Perustuslain mukainen asema ja tehtävät sekä toiminnan valtiosääntöiset päämäärät	13
1.2 Tarkastustoiminnan suuntaamisen pääperiaatteet	13
1.3 Tarkastuksen toimialat	14
1.3.1 Tilintarkastus	15
1.3.2 Laillisuustarkastus	16
1.3.3 Finanssipolitiikan tarkastus	17
1.3.4 Tuloksellisuustarkastus	18
2 Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta	19
3 Vuoden 2011 tulostavoitteet	20
3.1 Vaikuttavuustavoitteet	20
3.2 Tuotos-, laatu- ja palvelukykytavoitteet	23
3.3 Taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteet	27
3.3.1 Resurssien kohdentuminen ulkoisiin suoritteisiin	27
3.3.2 Taloudellisuus	29
3.4 Toiminnan kehittäminen	31
3.5 Vuoden 2011 tulostavoitteet tilintarkastuksen toimintayksikölle	37
3.6 Vuoden 2011 tulostavoitteet tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikölle	38
3.7 Vuoden 2011 tulostavoitteet johdon tuen toimintayksikölle	39
3.8 Tulostavoitteet vaali- ja puoluerahoituksen valvonnalle	41
3.9 Tulostavoitteet hallinto- ja tietoyksiköille	42
3.9.1 Hallintoyksikkö	42
3.9.2 Tietoyksikkö	43

4	Perustuslain 90 §:n mukaisen tehtävän tarkastussuunnitelma 2011–2014	45
4.1	Tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen tarkastusalueet ja tarkastuksen teema-alueet	45
4.1.1	Tarkastusoikeus	45
4.1.2	Tarkastusalueet	45
4.1.3	Strategian mukaiset teema-alueet ja lausuma-alueet	47
4.2	Eduskunnalle raportointi	51
4.3	Tilintarkastuksen kohdentaminen	52
4.3.1	Tilintarkastuksen kohdentaminen valtion- ja kansantalouden riskianalyysin perusteella	53
4.3.2	Varainhoitovuoteen 2010 kohdistuvat tilintarkastukset ja niiden keskeiset tavoitteet	54
4.3.3	Vuosien 2011–2014 tilintarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat	54
4.3.4	Horisontaalinen tarkastustoiminta	56
4.4	Laillisuustarkastuksen kohdentaminen	57
4.4.1	Vuonna 2010 aloitetut laillisuustarkastukset ja niiden keskeiset tavoitteet	58
4.4.2	Vuosina 2011–2014 aloitettavien laillisuustarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat	59
4.5	Tuloksellisuustarkastuksen kohdentaminen	59
4.5.1	Horisontaalinen tarkastustoiminta	61
4.6	Finanssipolitiikan tarkastuksen kohdentaminen	62
4.7	Kansainvälinen tarkastusyhteistyö	64
4.8	Kantelut ja asiantuntijatoiminta	65
4.8.1	Asiantuntijatoiminnan kohdentamisen periaatteet	65
4.8.2	Kantelutoiminnan kohdentamisen periaatteet	66
5	Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta	67
5.1	Säädösperusta	67
5.2	Vaalirahoituksen valvonta	68
5.2.1	Resurssiallokaatio 2011–2014	68
5.3	Puoluerahoituksen valvonta	69
5.3.1	Resurssiallokaatio 2011–2014	69
6	Tarkastukset, raportointi ja resurssiallokaatio	70
6.1	Eduskunnalle raportointi perustuslaissa säädetyistä valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta 2011–2014	70
6.2	Eduskunnalle raportointi vaalirahoituksen laillisuusvalvonnasta 2011–2014	70
6.3	Eduskunnalle raportointi puoluelain laillisuusvalvonnasta 2011–2014	71

6.4	Finanssipolitiikan tarkastukset vuonna 2011	71
6.5	Tilintarkastukset vuonna 2011	72
6.6	Laillisuustarkastukset vuonna 2011	77
6.6.1	Käynnissä olevat tarkastukset vuonna 2011	77
6.6.2	Aloitettavat tarkastusaiheet 2011	77
6.7	Tuloksellisuustarkastukset vuonna 2011	78
6.7.1	Käynnissä olevat tarkastukset	78
6.7.2	Vuonna 2011 aloitettavat tarkastusaiheet	81
6.7.3	Vuonna 2011 toteutettavat tuloksellisuustarkastusten jälkiseurannat	83
6.8	Resurssiallokaatio	84
6.8.1	Henkilöstösuunnitelma 2011–2014	84
6.8.2	Resurssiallokaatio	84
	Liitteet	91

Tulossopimus

Pääjohtaja ja allekirjoittaneet päälliköt ovat neuvotelleet tarkastusviraston tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan sekä siinä tarvittavien tukipalveluiden tulostavoitteista ja tarkastusviraston toiminnan kehittämisen tavoitteista ja niiden saavuttamisessa tarvittavista voimavaroista. Tarkastusviraston toiminnan ja talouden sekä tarkastusten suunnittelun ja voimavara- ja tulosneuvotteluiden perusteella on sovittu tämän asiakirjan olevan voimassa pääjohtajan ja tarkastusviraston toiminta- ja palveluyksiköiden välisenä tulossopimuksena seuraavin johtamissitoumuksin.

Pääjohtajan johtamissitoumus

Tarkastusviraston pääjohtajana ja omassa johtamisessani sekä tehtävässäni sitoudun toimimaan johdonmukaisella, ennustettavalla ja kannustavalla tavalla. Tavoitteenani on, että tarkastusviraston henkilöstöllä ja toimintayksiköillä olisivat mahdollisimman hyvät puitteet ja edellytykset toteuttaa tarkastusviraston strategiaa sekä tässä suunnitelmassa päätetyt tarkastukset ja saavuttaa tulostavoitteet. Johtamisessani tuen viraston henkilökuntaa tulostavoitteiden ja tarkastussuunnitelman toteuttamisessa.

Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 2011

Pääjohtaja

Tuomas Pöysti

Toimialajohtajien johtamissitoumus

Päälliköiden johtamissitoumus

Sitoudumme toteuttamaan tässä suunnitelmassa esitetyt tulostavoitteet sekä toteuttamaan suunnitelman mukaiset tarkastukset toiminnallisesti tehokkaasti ja laadukkaasti sekä vaikuttavuuden kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Sitoudumme johtamaan ja kehittämään vastuullamme olevaa toimintaa siten, että tulostavoitteet voidaan mahdollisimman hyvin saavuttaa ja tarkastussuunnitelma toteuttaa vaikuttavalla, tehokkaalla ja laadukkaalla tavalla. Lisäksi sitoudumme tukemaan pääjohtajaa johtamisessa ja viraston muuta henkilökuntaa tulostavoitteiden ja tarkastussuunnitelman toteuttamisessa.

Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 2011

Ylijohtaja Vesa Jatkola

Ylijohtaja Marjatta Kimmonen

Esikuntapäällikkö Marko Männikkö

Hallintojohtaja Mikko Koiranen

Tietojohdaja Jaakko Hamunen

Laatu- ja kantelupäällikön johtamissitoumus

Laatu- ja kantelupäällikön johtamissitoumus

Sitoudun toteuttamaan laatu- ja kantelupäällikön toiminnalle asetetut tulostavoitteet sekä toteuttamaan suunnitelman mukaiset tehtävät toiminnallisesti tehokkaasti ja laadukkaasti sekä vaikuttavuuden kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Sitoudun johtamaan ja kehittämään vastuullani olevaa toimintaa siten, että tulostavoitteet voidaan mahdollisimman hyvin saavuttaa ja sovitut tehtävät toteuttaa vaikuttavalla, tehokkaalla ja laadukkaalla tavalla. Lisäksi sitoudun tukemaan pääjohtajaa johtamisessa ja viraston muuta henkilökuntaa tulostavoitteiden toteuttamisessa

Helsingissä 2. päivänä helmikuuta 2011

Esa Tammelin

1 Valtiontalouden tarkastusviraston rooli perustuslaissa säädettynä ylimpänä valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen viranomaisena

1.1 Perustuslain mukainen asema ja tehtävät sekä toiminnan valtiosääntöiset päämäärät

Perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton valtiontalouden tarkastusvirasto. Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvioin noudattamista. Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii Suomessa Euroopan unionin kansallisena tilintarkastuselimenä, joka toimii yhteistyössä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kanssa unionin varojen ulkoisessa valvonnassa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on suoraan perustuslaissa säädetty, varsinainen valtionhallinnon tai eduskunnan alaisen hallinnon ulkopuolinen tarkastus- ja valvontaviranomainen¹.

1.2 Tarkastustoiminnan suuntaamisen

¹ Valtiontalouden tarkastusvirasto ei ole virasto -loppuisesta nimestään huolimatta perustuslain 119 §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston ja sen ministeriön alainen valtion keskushallinnon keskusvirasto tai perustuslain 119 §:ssä tarkoitettuun, lailla erikseen järjestettyyn eduskunnan alaiseen hallintoon kuuluva virasto, ks. HE 1/1998 vp uudeksi Suomen hallitusmuodoksi ja siitä annettu PeVM 10/1998 vp ja HE 39/2000 v. laiksi valtiontalouden tarkastusvirastosta ja siitä annettu PeVL 19/2000 vp.

pääperiaatteet

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastustoiminta kohdennetaan valtiontalouteen ja valtion taloudenhoitoon kohdistuvien riskien perusteella. Tarkastustoiminnan kohdentamisella on olennainen merkitys tarkastusviraston toiminnan vaikuttavuuden kannalta. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastustoiminnan kohdentaminen tapahtuu tarkastusviraston vahvistamassa tarkastussuunnitelmassa².

Tarkastustoiminnan ja resurssien kohdentamisen yleisinä kriteereinä ovat asian taloudellinen merkitys, asiaan liittyvä taloudellinen riski sekä valtiontalouden hoidon kannalta käyttökelpoisen tiedon tuottaminen. Riskiä ja asian taloudellista merkitystä arvioidaan erityisesti valtiontalouden kokonaisuuden, eli valtiokonsernin ja siihen kansantalouden kautta välittyvien vaikutusten näkökulmasta.

Tarkastusvirastossa on laadittu valtion- ja kansantalouden tason riskianalyysi, joka ohjaa tarkastussuunnittelua ja riski- ja toimintaympäristöanalyysijä³.

Tavoitteena on, että tarkastustoiminta voidaan makrotason riskianalyysin tuottamien tietojen perusteella kohdentaa valtiontalouden ja valtion taloudenhoitoon kannalta strategisesti tärkeimpiin riskeihin ja niissä edelleen kohteisiin, joissa on eniten tarkastustarvetta ja joissa tarkastuksella voidaan tuottaa valtiontalouden ja hallinnon ohjauksen ja johtamisen sekä ti-livelvollisuuden toteuttamisen kannalta hyödyllistä tietoa tai muuten voidaan vastuullistaa hallituksen ja hallinnon toimintaa.

1.3 Tarkastuksen toimialat

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteuttaa perustuslaillista tarkastustehtäväänsä suorittamalla tilintarkastusta, laillisuustarkastusta ja tuloksellisuustarkastusta sekä näiden tarkastusmenetelmiä yhdistävää finanssipolitiikan tietoperustan ja vaikuttavuuden tarkastusta.

Tarkastusviraston tarkastussuunnitelmassa päätettyjen tarkastusten toteuttamisesta vastaavat tilintarkastuksen, tuloksellisuustarkastuksen ja johdon tuen toimintayksiköt. Eri tarkastuslajit ja toimintayksiköt toimivat

² *Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta 676/2000, 3 §.*

³ *valtion- ja kansantalouden riskianalyysi 2010. 286/02/2010.*

yhteistyössä siten, että valtion taloudenhoito kokonaisuutena tulee tarkastettua hyvän tarkastustavan mukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamassa tarkastuksessa sovelletaan hyvän tarkastustavan ohjeiden perustana ylimpien tarkastusviranomaisten kansainvälisen järjestön INTOSAI:n kansainvälisiä ISSAI -tarkastusstandardeja, jotka tilintarkastusstandardien osalta perustuvat kansainvälisiin ISA -tilintarkastusstandardeihin. Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Suomen perustuslain 90 §:n mukaisen riippumattomuutensa ja valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 20 §:n nojalla tarkastustoimintaansa koskevat ohjeet ja määräykset, jotka määrittelevät valtion hyvän tarkastustavan.

Tarkastusvirasto on kansainvälisten standardien pohjalta tuoteistanut tarkastustoimintansa siten, että on määritelty tilintarkastuksen, tuloksellisuustarkastuksen, laillisuustarkastuksen ja finanssipoliittisen tarkastuksen tehtävä ja rooli valtiontalouden tarkastusviraston tehtävän täyttämiseksi. Tuotteistamisessa on edetty kansainvälisiä ISSAI -standardeja pidemmälle menevään tarkastusten profilointiin. Tavoitteena on ottaa huomioon eduskunnan ja hallinnon sekä yleensä suomalaisen yhteiskunnan ulkoiselle tarkastukselle kohdistamia odotuksia.

1.3.1 Tilintarkastus

Tilintarkastuksen tehtävä on tarkastaa valtion taloudenhoitoa ja erityisesti valtion talousarvion noudattamista ja valtion taloudenhoidon laillisuutta⁴. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama tilintarkastus perustuu ylimpien tarkastusviranomaisten kansainvälisen järjestön INTOSAI:n vahvistamiin ISSAI -tilintarkastusstandardeihin ja se kattaa valtion talousarvion talouden yhtenä kirjanpitovelvollisena talousyksikkönä, jonka tilinpäätös ilmenee valtion tilinpäätöksenä. Keskeisenä tavoitteena on varmistua siitä, että valtiontaloudesta on annettu oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastusviraston suorittama tilintarkastus kattaa ministeriöt ja muut virastot sekä laitokset, joiden on lakisääteisesti laadittava tilinpäätös, eräät talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot ja valtion tilinpäätöksen. Tarkastuskokonaisuuteen kuuluvat myös taloushallintojärjestelmien tarkastukset.

Tilintarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto varmistaa, että valtionhallinnossa valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia keskeisiä säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan ja valtion tilinpäätöksen ja virasto-

⁴ Perustuslaki 90 §, Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) 1 §.

jen ja laitosten tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus toteutuu.

Tilintarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto varmistaa, että valtionhallinnossa noudatetaan valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia keskeisiä säännöksiä ja määräyksiä ja valtion tilinpäätöksen sekä virastojen ja laitosten tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus toteutuu.

Tilintarkastustoiminta tukee osaltaan sekä eduskunnan budjettivallan että asianmukaisen sisäisen valvonnan toteutumista, hyvään taloudenhoitoon kuuluvien periaatteiden noudattamista ja hallinnon tuloksellisuutta.

Tilintarkastuksen perusteella tarkastusvirasto antaa lausumat seuraavista asioista:

- onko tilinpäätöslaskelmat laadittu säännösten edellyttämällä tavalla niin, että ne, liitetiedot ja tilinpäätöslaskelmien tarkastelu antavat oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta
- onko tarkastuksen perusteella viraston tai laitoksen sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty
- onko talousarviota ja keskeisiä taloudenhoidon säännöksiä noudatettu.

1.3.2 Laillisuustarkastus

Laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen (*laillisuustarkastuksen*) tarkastuksen tehtävä on tarkastaa valtion taloudenhoitoa ja erityisesti valtion talousarvion noudattamista ja valtion taloudenhoidon laillisuutta⁵. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama laillisuustarkastus perustuu ISSAI -standardien mukaiseen laillisuustarkastukseen.

Laillisuustarkastuksen tavoitteena on tarkastusviraston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tarkastaa, onko toimittu lainsäädännön, muun alempi-tasoisien sääntelyn ja viranomaisten antaman ohjeistuksen mukaisesti. Laillisuustarkastus pyrkii selvittämään säännösten noudattamisen lisäksi, onko toiminta järjestetty talousarvion, hyvän hallinnon periaatteiden, toimintapolitiikan (tavoitteiden) sekä rahoitus- tai sopimusehtojen mukaisesti.

Laillisuustarkastus ISSAI - standardien tarkoittamana toimintona ei siis tarkoita pelkästään toiminnan lainmukaisuuden selvittämistä. Sen määritelmään sisältyy myös toiminnan asianmukaisuus, joka voidaan hallinnossa tulkita erilaisten lainsäädäntöä alempi-tasoisien ohjeiden ja määräysten noudattamiseksi sekä yleensä hyvän hallinnon periaatteiden mukaiseksi

⁵ Perustuslaki 90 §, Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) 1 §.

toiminnaksi. Tavoitteena on tuottaa tietoa päätöksentekijöille siitä, onko lakeja ja muita säännöksiä sekä hyvän hallinnon periaatteita noudatettu ja onko sääntelyllä saavutettu halutut tulokset.

Laillisuustarkastuksia toteutetaan erillisinä laillisuustarkastuksina ja tilintarkastuksen yhteydessä tehtävinä tarkastuksina.

1.3.3 Finanssipolitiikan tarkastus

Finanssipolitiikan tarkastuksen tehtävä on tarkastaa valtion taloudenhoitoa ja erityisesti sitä, antaako valtion tilinpäätöskertomus ja valtion tilinpäätös valtion talousarviosta annetun lain mukaan oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, taloudellisesta asemasta ja tuloksellisuudesta⁶. Finanssipolitiikan tarkastus kohdistuu erityisesti finanssipolitiikan tietoperustan oikeellisuuteen ja vaikuttavuuteen sekä finanssipolitiikan hallintavälineiden toimivuuteen. Suomessa keskeisen finanssipolitiikan ohjauksvälineen muodostaa kehysmenettely. Avoimuuden ja läpinäkyvyyden sekä vastuullisen taloudenhoidon varmentamisen näkökulmasta finanssipolitiikan tietoperustan tarkastus pyrkii vastaamaan siihen, onko valtion taloudellisesta asemasta annettu oikeat ja riittävät tiedot.

Finanssipolitiikan tietoperustan tarkastusta toteutetaan soveltamalla sekä tilintarkastuksen, tuloksellisuustarkastuksen että osin laillisuustarkastuksen menetelmiä ja tarkastuskysymyksiä. Finanssipolitiikan tietoperustan tarkastus osaltaan vastaa ISSAI -standardien mukaiseen tilintarkastukseen sisältyvään tarkastuskohteen taloudellista asemaa ja taloudellista kehitystä koskeviin tarkastuskysymyksiin. ISSAI -standardien mukaisen tuloksellisuustarkastuksen tarkastuskysymyksiin liittyen voidaan varmistua siitä, että onko finanssipolitiikalle ja siihen liittyvälle toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettu ja miten tavoitteet ovat toteutuneet suhteessa tavoitteisiin.

Finanssipolitiikan tarkastus kohdistuu myös valtion talousarviota koskevan päätöksenteon ja muun eduskunnan finanssivallan käytön kannalta keskeisen päätöksenteon tietoperustaan. Finanssipolitiikan tarkastus varmentaa näin julkista taloutta koskevan päätöksenteon kannalta olennaisen tiedon oikeellisuutta ja riittävyttä.

⁶ Perustuslaki 90 §, Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) 1 §.

1.3.4 Tuloksellisuustarkastus

Tuloksellisuustarkastuksen tehtävä on tarkastaa valtiontalouden taloudenhoitoa ja erityisesti valtiontalouden taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta⁷. Tämä tarkoittaa sen tarkastamista, ovatko valtionhallinnossa vastuussa olevat tahot toteuttaneet valtion taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisesti ja eduskunnan tahtoa noudattaen. Tuloksellisuustarkastus osaltaan edistää valtion taloudenhoidon yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja toiminnallista tuloksellisuutta sekä hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama tuloksellisuustarkastus perustuu ylimpien tarkastusviranomaisten kansainvälisen järjestön INTOSAI:n vahvistamiin ISSAI -tuloksellisuustarkastusstandardeihin.

Tuloksellisuustarkastuksen näkökulmasta valtion taloudenhoito kattaa tarkastusviraston tarkastusoikeuden puitteissa valtiontalouden sen toiminnan, jossa viranomaiset käyttävät valtion varoja määrättyjen tavoitetilojen saavuttamiseksi. Vaatimus valtion taloudenhoidon tuloksellisuudesta voidaan johtaa perustuslaissa mainituista hyvän hallinnon takeista. Hallinnon tuloksellisuusvaatimus on esitetty nimenomaisesti myös hallintolaissa (434/2003), valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988), valtionavustuslaissa (688/2001) ja virkamieslaissa (750/1994).

⁷ Perustuslaki 90 §, Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) 1 §.

2 Vaali- ja puolerahoituksen valvonta

Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi on sen perustuslaillisen tehtävän lisäksi laissa ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) säädetty vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvominen, vaalirahoitusilmoitusten julkistaminen internetissä ja vaalirahoitusilmoitusten tarkistaminen. Tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vaalikohtaisen kertomuksen saamista ilmoituksista ja toiminnastaan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa kahdeksan kuukauden kuluessa vaalien tuloksen vahvistamisesta⁸.

Puoluelain muutoksen (683/2010) seurauksena valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo myös puolueiden tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen toiminnassa. Tarkastusvirasto voi tätä varten tarkastaa valvottavan kirjanpitoa ja varojen käyttöä. Tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen toiminnastaan myös puoluelain valvonnassa⁹.

⁸ *Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009), 10 §.*

⁹ *Puoluelaki (10/1969), 9 e §.*

3 Vuoden 2011 tulostavoitteet

3.1 Vaikuttavuustavoitteet

Tarkastusvirasto pyrkii perustuslaillisessa tehtävässään edistämään yleistä luottamusta ja varmistamaan oikeusvaltion ja kansanvallan periaatteiden toteutumista valtion taloudenhoidossa ja julkisessa toiminnassa.

Viraston eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa tukeva vaikutus

Tavoitteena vuodelle 2011 on, että tarkastusvirasto tukee eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa samassa laajuudessa kuin vuonna 2010.

Tavoitteen saavuttamista arvioitaessa kiinnitetään huomiota erityisesti siihen, miten eduskunta ja sen valiokunnat voivat hyödyntää tarkastusviraston raportointia arvioimalla sitä. Tätä arvioidaan sillä, miten viraston keskeiset kannanotot heijastuvat eduskunnan ja sen valiokuntien esittämiin kannanottoihin. Lisäksi huomioidaan viraston kuulemiset valiokunnissa asiantuntijana ja eduskunnan täysistunnossa kohdistunut kiinnostus viraston eduskuntakertomukseen.

Viraston hyviä käytäntöjä edistävä, hallitusta ja hallintoa vastuullistava ja virheitä ja väärinkäytöksiä ehkäisevä vaikutus hallinnossa

Tarkastusviraston vaikuttavuutta suhteessa valtioneuvostoon ja sen alaiseen hallintoon tulee tarkastella kolmetasoisesti – ennaltaehkäisevänä ja vastuullistavana vaikutuksena, varmentavana vaikutuksena sekä huomautuksiin ja kehittämissuosituksiin liittyvinä välittöminä vaikutuksina. Ulkoisen tarkastuksen tehtäviä ja vaikuttavuutta on kuvattu kuviossa 1.

KUVIO 1. Valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen tehtävät ja vaikutukset

Tarkastusviraston tavoitteena vuonna 2011 on vahvistaa entisestään viraston ennaltaehkäisevää ja vastuullistavaa vaikutusta.

Tavoitteen saavuttamista arvioitaessa huomioidaan tilintarkastuksen osalta ilmoitusvelvollisuuden poistumiset ja kielteisten laillisuuskannanottojen määrän muutokset, sekä tuloksellisuustarkastuksien, finanssipolitiikan tietoperustaa koskevien tarkastuksien ja ohjausjärjestelmätarkastuksien kannanottojen vieminen täytäntöön tarkastuskohteissa. Edellisten lisäksi hyödynnetään viraston saamaa tarkastuskohde- ja asiakaspalautetta.

Viraston vaikutus kansalaisten luottamukseen asianmukaiseen valtiontalouden valvontaan

Tarkastusviraston perustuslaillisenä tehtävänä on edistää luottamusta ja varmistaa oikeusvaltion ja kansanvallan periaatteiden toteutumista julkisessa toiminnassa ja valtion taloudenhoidossa. Osana tätä tehtävää tarkastusvirasto välittää kansalaisille tietoa valtion taloudenhoidon tilasta.

Tarkastusviraston tavoitteena vuodelle 2011 on vahvistaa edelleen viraston asemaa tunnustettuna ja luottamustaherättävänä valtiontalouden ja valtionomaisuuden hoidon valvojana sekä poliittisen toiminnan rahoituksen läpinäkyvyyden turvaajana. Tavoitteen saavuttamista arvioidaan sillä, miten tarkastusviraston valtiontalouden tarkastus ja valvonta näkyy julkisuudessa siten, että julkisuus vahvistaa kuvaa tarkastusvirastosta objektiivisena ja riippumattomana toimijana.

Viraston tarkastustoiminnan esillä oleminen julkisuudessa

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti tarkastusvirasto osaltaan toteuttaa avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapa ja tukee yksilöiden ja yhteisöjen mahdollisuutta valvoa julkisten varojen käyttöä. Tarkastushavainnot ja -kannanottoja koskeva uutisointi myös vahvistaa tarkastustoiminnan vaikuttavuutta. Tarkastusviraston tarkastus- ja asiantuntijatoiminta tuottaa yhteiskunnallisesti merkittävää tietoa. Tarkastusvirasto pyrkii mahdollisimman luotettavaan ja objektiiviseen tapaan toimia julkisuudessa siten, että tarkastusviraston viestinnässä korostuu olennaisten tarkastushavaintojen objektiivinen, selkeä ja tosiasioihin perustuva viestintä. Tarkastusviraston viestintä ja toiminta julkisuudessa noudattaa siten INTOSAIn raportointia ja julkisuutta koskevia periaatteita.

Viraston ulkoisen tiedotuksen vaikuttavuutta pyritään arvioimaan hyödyntämällä mediaseurannan analyysitietoja siitä, kuinka laajasti viraston toimintaa koskeva uutisointi tukee viraston asemaa asiantuntijaorganisaationa ja perustuslaillisena ylimpänä valtiontalouden tarkastusinstituutiona. Sen lisäksi huomioidaan erikseen viraston näkyvyys asiantuntijamediassa sekä viraston julkisuus painetun median pääkirjoituksissa. Tarkastusvirasto seuraa tiedotteiden läpimenoastetta ja läpimenneiden kannanottojen lukumäärää.

Tarkastusviraston esillä oleminen julkisuudessa vastaa erityisesti yleisen julkisuuden ja kansalaisten tietotarpeisiin.

Tarkastusviraston kansainvälinen toiminta

Tarkastusviraston kansainvälinen toiminta tukee osaltaan tarkastusviraston perustuslaillista tehtävää. Tarkastusalan kansainvälisen yhteisön jäsenenä tarkastusvirasto lisäksi tukee osaltaan ylimmän ulkoisen tarkastuksen kansainvälistä kehitystä, muun muassa osallistumalla INTOSAIn toimintaan, toimimalla aktiivisesti kansainvälisen standardityön alalla, kantamalla vastuuta tarkastusalan kansainvälisille yhteisöille kuuluvista tehtävistä ja velvoitteista sekä toimimalla kansallisesti tarkastusalan parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

3.2 Tuotos-, laatu- ja palvelukykytavoitteet

Tilintarkastus ja laillisuustarkastus

Tilintarkastuksen toimintayksikön tavoitteena on, että vuonna 2011 tarkastusvirasto antaa yhteensä 90 tilintarkastuskertomusta varainhoitovuoteen 2010 kohdistuvista tilintarkastuksista. Tilintarkastukset kattavat valtion tilinpäätöksen ja tilinpäätöskertomuksen lisäksi kaikki kirjanpitoyksiköt ja kaksi talousarvion ulkopuolista valtion rahastoa.

Toimintayksikön suunnitelmassa asetetaan vuoteen 2011 ja 2012 kohdistuville tilintarkastuksille tavoitteet tarkastuksiin keskimäärin käytettävistä henkilötyöpäivistä.

Laillisuustarkastuksen tavoitteena on, että vuonna 2011 tarkastusvirasto raportoi kolme erillistä laillisuustarkastusta. Lisäksi tarkastusvirasto raportoi laillisuustarkastuksista eduskunnalle annettavissa kertomuksissa.

Palvelukykytavoitteena on, että kaikkiin tarkastuksiin liittyviin eduskunnan valiokuntien kuulemispyyntöihin lähetetään asiantuntija ja hallinnon tarkastuksiin liittyviin asiantuntijapyyntöihin ja lausuntopyyntöihin vastataan.

Tuloksellisuustarkastus

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön tavoitteena on, että vuoden 2011 aikana aloitetaan jäljempänä esitetyt tuloksellisuustarkastukset ja aikaisempina vuosina aloitettuja tuloksellisuustarkastuksia valmistuu 20 kappaletta, jotka raportoidaan joko erillisinä tuloksellisuustarkastuskertomuksina tai osana tarkastusviraston erilliskertomusta valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastamisesta tai osana eduskunnalle annettavaa viraston vuosikertomusta. Lisäksi tavoitteena on, että vuoden 2011 aikana valmistuu 25 jälkiseurantaa.

Tuloksellisuustarkastusten taloudellisuustavoitteena on, että 80 prosenttia tarkastuksista tehdään suunnitelluissa kustannuksissa. Aikataulutavoitteena on, että jokainen tarkastus valmistuu viimeistään 18 kuukauden kuluessa sen aloittamisesta.

Laatutavoitteena on, että kaikki tuloksellisuustarkastukset tehdään tuloksellisuustarkastuksen ohjeen tai sitä tarkentavan alemman tasoisen ohjeen mukaisena. Kaikki yli 180 henkilötyöpäivän suuret tarkastukset valmistellaan aina ryhmätyönä. Niiden tuloksellisuustarkastuksien osalta, joita ei suunnitella tehtäväksi ryhmätyönä, on erityisesti varmistuttava siitä, että tarkastukseen varataan tarkastusasetelman edellyttämä osaaminen.

Kaikkien valmistuneiden tarkastuskertomusten laatu arvioidaan tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön johtoryhmässä. Arvioinnista vastaa pääosin päällikkö, joka ei ole osallistunut arvioitavaan tarkastusprosessiin.

Palvelukykytavoitteena on, että kaikkiin tarkastuksiin liittyviin eduskunnan valiokuntien kuulemispyyntöihin lähetetään asiantuntija. Myös hallinnon vastaavankaltaisiin tarkastuksiin liittyviin pyyntöihin ja lausuntopyyntöihin vastataan.

Finanssipolitiikan tarkastus

Finanssipolitiikan tarkastuksen tavoitteena on, että eduskunta saa luotettavaa ja ajantasaista tarkastus- ja arviointitietoa finanssipolitiikan tietoperustan luotettavuudesta, sääntöjen soveltamisesta ja julkisen talouden tilaa ja finanssipolitiikan tuloksellisuutta koskevasta hallituksen raportoinnista. Erityisenä tavoitteena on osaltaan varmentaa julkisen talouden kestäväyydestä ja nettovarallisuusaseman kehityksestä annettavien tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Tavoitteena on edelleen vahvistaa valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön piirissä ja yleisesti yhteiskunnassa tunnetta siitä, että finanssipolitiikka ja sitä koskeva tilivelvollisuus ovat järjestelmällisen, asiantuntevan ja objektiivisen ulkoisen arvioinnin ja tarkastuksen kohteena, IMF:n finanssipolitiikan avoimuutta, OECD:n budjetoinnin avoimuutta koskevien suositusten ja Euroopan komission julkisen talouden kehyksiä koskevan direktiiviehdotuksen sisältämien hyvien käytäntöjen mukaisesti.

Vuosittaisen finanssipolitiikan tarkastuksen päätuotteita ovat finanssipoliittinen osio tarkastusviraston erilliskertomuksessa valtion tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta ja syksyllä eduskunnalle annettavaan vuosikertomukseen mahdollisesti otettavat finanssipolitiikan tarkastusosiot.

Vuoden 2011 aikana arvioidaan erikseen tarpeet kehittää, ohjeistaa ja ottaa käyttöön eduskuntakertomusraportointia täydentäviä mutta laajaa tuloksellisuustarkastuskertomusta suppeampia tarkastuskertomustuotteita.

Johdon tuessa jatketaan finanssipolitiikan ja valtionalouden kehysmenettelyn vaikuttavuutta koskevaan laajempaan teemaraporttiin tehtävää tarkastusta siten, että vuonna 2012 lopussa on valmiudet seuraavan laajemman finanssipolitiikan tarkastuksen teemaraportin antamiseen. Teemaraportti ajoitetaan siten, että sen tulokset olisivat hyödynnettävissä EU:n rahoituskehysten valmistelun ja hallitusohjelman puolenvälin tarkistuksen yhteydessä.

Tavoitteena on edelleen käynnistää veropolitiikan vaikuttavuuden ja verojärjestelmän kokonaisuuden tarkastus siten, että vuoden 2012 lopulla

voitaisiin erityisesti valmistelun tietoperustasta esittää ensimmäinen tarkastusraportointi. Veropolitiikan tarkastus toteutetaan siten, että se liitetään osaksi finanssipolitiikan tarkastuskokonaisuutta.

Puolue- ja vaalirahoituksen valvonta

Ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta eduskunnalle annetaan joulukuussa 2011 vaalikohtainen kertomus vuoden 2011 eduskuntavaalien vaalirahoitusilmoituksista ja tarkastusviraston toiminnasta ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa.

Puoluelain tarkoittama ensimmäinen kertomus eduskunnalle annetaan vuoden 2012 alussa. Puoluelain perusteella tarkastusvirasto antaa jatkossa eduskunnalle vuosittain kertomuksen toiminnastaan puoluelain valvonnassa.

Tilintarkastuksen toimintayksikön tehtävänä on käsitellä puoluelain ja vaalirahoituslain mutkaiset asiat ja valmistella ehdotukset eduskunnalle annettaviksi kertomuksiksi tarkastusviraston toiminnasta puoluelain valvonnassa sekä toimia vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön sisältöä koskevana asiantuntijana siltä osin kuin tehtävä kuuluu tarkastusvirastolle. Tietoyksikön tehtävänä on puoluelaisissa ja vaalirahoituslaissa säädettyjen rekistereiden ja vaali- ja puoluerahoituksen tietojärjestelmien ja -palveluiden tekninen toteuttaminen, kehittäminen ja tekninen ylläpito sekä saapuvien vaalirahoitusilmoitusten tallentaminen tietojärjestelmään.

Palvelukykytavoitteena on, että eduskunnalle annettavat kertomukset annetaan määräajassa ja tarkastusvirastolle toimitettujen ilmoituksien ja muiden asiakirjojen vastaanottaminen ja julkaiseminen toteutetaan lakisääteisten määräaikojen mukaisesti ja asiakasneuvonta toteutetaan siten, että viraston aukioloaikoina 9–15 välisenä aikana voidaan vastata järjestelmän käyttöön liittyviin tiedusteluihin sekä viikon kuluessa tiedustelusta asiantuntemusta edellyttäviin vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön sisältöä koskeviin tiedusteluihin siltä osin kuin tehtävä kuuluu tarkastusvirastolle. Neuvontapalvelu ja sen edellyttämä resursointi toteutetaan toimintayksiköiden yhteistyönä.

Tarkastustoiminnan laadunhallintatoimenpiteiden kehittäminen

Keskeisin laadunhallintatoimenpiteiden tulostavoite on vuoden 2011 aikana valmistella peer review vertaisarvioinnin toteuttaminen siten, että peer review toteutetaan varsinaisesti vuoden 2012 aikana.

Kantelutoiminta

Kanteluja arvioidaan tulevan vuoden 2011 aikana noin 60. Kanteluista tarkastusvirasto pyytää eri viranomaisten lausuntoja ja selvityksiä ja päättää sen jälkeen mihin toimenpiteisiin kantelut antavat aiheita. Valtion virastojen ja laitosten arvioidaan tekevän vuoden 2011 aikana noin 35 kappaletta ilmoituksia toiminnassaan esiin tulleista väärinkäytöksistä. Esiin tulleiden epäkohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä vastaisuudessa pyritään estämään jo ennakolta olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Tietopalvelut

Tietoyksikön laatu- ja palvelukykytavoitteita ovat suunnitelman mukaisien hankkeiden ja esiselvitysten toteuttaminen määrittelyjensä mukaisesti suunnitellussa aikataulussa ja budjetissa, tietojärjestelmät ovat käytettävissä tavoitetasojensa mukaisesti, vakavia tietoturvapoikkeamia ei esiinny, asiakirjat ovat tarvitsijoiden saatavilla sekä tietopalveluraportit on jaettu tilaajille. Lisäksi viraston sisäinen asiakastyytyväisyys pidetään hyvällä tasolla.

Hallintopalvelut

Hallintoyksikön palvelukykytavoitteena on, että 80 prosenttia tehollisesta työajasta kohdentuu joko yksikön palvelutuotantoon tai viraston yhteiseen suoritustuotantoon. Hallintoyksikön palvelutuotannon laatutavoitteita ovat tuotettujen palveluiden sisällön vastaavuus asetettuihin vaatimuksiin ja odotuksiin, rutiinien hoitaminen asianmukaisesti, palveluiden tuottaminen oikea-aikaisesti, palveluiden oikeellisuus ja palveluvarmuus sekä palveluiden tuottajien riittävä ammattitaito, palvelukyky ja palveluhalu.

Hallintoyksikön tuottamien yksittäisten palveluiden laatukriteerit ovat asiakasvaikuttavuus, tehokkuus, palvelutuotteen oikeellisuus ja virheettömyys. Palvelutuotannon järjestämisessä huomioidaan lisäksi palvelun lisäarvo tarkastus- ja asiantuntijatyölle, asiakastyytyväisyys, toimitusaikataulun täsmällisyys, palvelutilanteen miellyttävyys sekä palvelun vaikutus työilmapiiriin ja tuloksellisen työnteon edellytyksiin.

Keskeisten palvelukäytäntöjen tarkoituksena on varmistaa palvelutuotannon sujuvuus ja resurssien tehokas hyödyntäminen.

Hallintoyksikkö sitoutuu kehittämään toimintaansa oma-aloitteisesti ja etsimään ja kehittämään tarkastus- ja asiantuntijatyötä tehostavia ja sen

laatua parantavia tukipalveluita. Edellä olevat kohdat yhdessä muodostavat hallintoyksikön palvelusitoutuksen.

3.3 Taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteet

3.3.1 Resurssien kohdentuminen ulkoisiin suoritteisiin

Toimintayksiköiden resurssit kohdennetaan tarkastuslajeille luvussa 6 olevan resurssiallokaation periaatteiden mukaisesti. Mikäli toteutuvat resurssit alittavat suunnitellut resurssit, kohdistetaan resurssivajaus tilintarkastuksen ja tuloksellisuustarkastuksen tarkastuslajeille.

Tavoitteena on, että keskimäärin käytettävissä olevasta 180 henkilötyöpäivästä toimintayksiköissä tarkastushenkilöstöllä 150 henkilötyöpäivää kohdistuu ulkoisiin suoritteisiin ja 30 henkilötyöpäivää toiminnan ja osaamisen kehittämiseen. Tarkastusta johtavilla esimiehillä tavoitteena on, että keskimäärin käytettävissä olevasta 180 henkilötyöpäivästä 130 henkilötyöpäivää kohdistuu ulkoisten suoritteiden johtamiseen ja 50 henkilötyöpäivää toiminnan ja osaamisen kehittämiseen.

Resurssien kohdentuminen perustuslailliseen tehtävään

Kevään 2011 erilliskertomuksen ja vuosikertomuksen valmisteluun varataan resursseja tilintarkastuksen, tuloksellisuustarkastuksen ja johdon tuen toimintayksikössä luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaisesti.

Tilintarkastuksiin ja laillisuustarkastuksiin varataan tarkastusresursseja luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaan siten, että muiden toimintayksiköiden resurssien kohdentumisesta sovitaan toimintayksiköiden kesken erikseen viimeistään tilintarkastuksen projektipäätöksen valmistelun yhteydessä.

Tuloksellisuustarkastuksiin varataan tarkastusresursseja luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaisesti. Tilintarkastuksen resurssien hyödyntäminen tuloksellisuustarkastuksiin kohdennetaan omistajaohjauksen tarkastukseen vuonna 2011 alkavasta tilintarkastuskaudesta lähtien. Ohjausjärjestelmätarkastuksiin kohdennettavia resurssivaroja kohdennetaan siten kuin tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen toimintayksikkö sopivat viimeistään tilintarkastuksen projektisuunnitelman laadinnan yhteydessä. Resurssien yhteensovittamisesta sovitaan toimintayksiköiden

kesken erikseen viimeistään tilintarkastuksen projektipäätöksen valmistelun yhteydessä.

Finanssipolitiikan tarkastuksiin varataan tarkastusresursseja resurssisuunnitelman mukaisesti. Finanssipolitiikan tarkastuksia suoritetaan toimintayksiköiden yhteistyönä. Resurssien yhteensovittamisesta sovitaan toimintayksiköiden kesken erikseen viimeistään tilintarkastuksen projektipäätöksen valmistelun yhteydessä.

Resurssien kohdentuminen puolue- ja vaalirahoitusvalvonta tehtäviin

Resurssien kohdentuminen puolue- ja vaalirahoitusvalvonta tehtäviin on kuvattu taulukoissa 3 ja 4 sekä luvussa 6 olevassa resurssisuunnittelussa.

Puoluelain tarkoittaman tarkastustehtävän toteuttamiseen ja raportointiin varataan yhteensä 150 tarkastuspäivää vuodelle 2011. Puoluelaisissa määriteltyjen tehtävien muihin asiantuntijatehtäviin varataan 20 työpäivää. Tarkastus- ja asiantuntijatehtäviin sisältyy tuloksellisuustarkastuksen toimintayksiköstä 60 henkilötyöpäivän työpanos ja tilintarkastuksen toimintayksiköstä 110 henkilötyöpäivää.

Vaalirahoituslain tarkoittaman valvonta- ja tarkistustehtävän toteuttamiseen varataan raportointineen 80 työpäivää, mistä tilintarkastuksen toimintayksikön osuus on 60 ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön osuus 20 työpäivää.

Asiakirjojen vastaanottamiseen ja julkaisemiseen varataan 50 henkilötyöpäivää.

Puolue- ja vaalirahoitustehtäviin liittyy lakisääteisiä määräaikoja. Mikäli asiakirjojen vastaanottaminen ja julkaiseminen tulee edellyttämään suunniteltua enemmän resursseja, varaudutaan resursointitarve täyttämään os-topalveluina. Lisäksi varaudutaan kohdentamaan tilintarkastuksista ja tuloksellisuustarkastuksista resursseja puolue- ja vaalirahoituksen valvonta-tehtäviin.

Neuvontapalvelu ja sen edellyttämä resursointi toteutetaan toimintayksiköiden yhteistyönä.

Kantelutoiminta

Kantelujen ja väärinkäytösilmoitusten käsittelyn resurssitarve on 330 henkilötyöpäivää, josta laatu- ja kantelupäällikön osuus 100 henkilötyöpäivää ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön osuus 230 henkilötyöpäivää.

Tietopalvelut

Tietoyksikön työajasta kohdennetaan 70 henkilötyöpäivää tarkastustoimintaan. Tietoyksikön muusta tehollisesta työajasta 80 prosenttia kohdennetaan palvelutuotantoon tai viraston yhteisiin hankkeisiin.

Hallintopalvelut

Hallintoyksiköllä on käytettävissä yhteensä 1 330 henkilötyöpäivää. Pysyvien ja lakisääteisten tehtävien hoitamiseen käytetään 1 100 henkilötyöpäivää ja johtamiseen, kehittämiseen ja suunnitteluun sekä viraston yhteiseen toimintaan 230 henkilötyöpäivää.

Tehtävittäin henkilötyöpäivien käyttö jakaantuu seuraavasti (http): talouspalvelut 365 henkilötyöpäivää, henkilöstöpalvelut ja HR-toiminta 400 henkilötyöpäivää, oikeudellinen neuvonta 5 henkilötyöpäivää, virastopalvelut 330 henkilötyöpäivää, johtaminen, kehittäminen ja suunnittelu 100 henkilötyöpäivää ja viraston yhteinen toiminta 130 henkilötyöpäivää.

Resurssien kohdentuminen horisontaalisiin tehtäviin ja toiminnan kehittämiseen

Kansainvälisiin hankkeisiin, kansainvälisiin tilintarkastuksiin ja muuhun kansainväliseen toimintaan varataan resurssit resurssisuunnitelman mukaisesti.

Tilintarkastuksen toimintayksikkö varaa resursoinnin 2011 alkavasta tilintarkastuskaudesta lähtien vuosittain EU:n ylimpien tarkastusviranomaisten yhteyshenkilön tehtäviin.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö varaa 2011 alkavasta neuvottelukunnan toimikaudesta lähtien resursoinnin neuvottelukunnan sihteerin tehtäviin.

Vuoden 2011 aikana toteutetaan uuden strategiakauden valmistelu. Johdon tuki vastaa strategian valmistelusta siten, että valmistelutyö tehdään laajasti osallistavan johtamisen menetelmillä hyödyntämällä tarkastusviraston nykyisiä keskustelu- ja suunnittelurakenteita. Strategiassa rakennetaan nykyisten vahvuuksien pohjalta tulkinta perustuslain mukaisille ja demokratiaa turvaaville tehtäville.

3.3.2 Taloudellisuus

Valtiontalouden tarkastusviraston vuodelle 2011 hyväksytyt valtion talousarvion mukaiset toimintamäärärahat ovat 14 963 000 euroa. Aikai-

semmiltä vuosilta vuodelle 2011 arvioidaan siirtyvän määrärahaa 1 274 000 euroa. Tarkastusviraston toimintaan käytettävissä olevat määrärahat ovat siten yhteensä arviolta 16 237 000 euroa. Tarkastusviraston toimintamenomäärärahan käytöksi on laskettu vuodelle 2011 15 423 000 euroa, jolloin seuraavalle vuodelle siirtyy arviolta 813 000 euroa.

Tarkastusviraston talousarvio vuodelle 2011 kattaa edellisiltä vuosilta siirtyvän määrärahan kanssa tarkastusviraston perustuslain 90 §:ssä säädetystä tehtävästä ja vaali- ja puoluerahoituksen valvonta- ja tarkastustehtävistä aiheutuvat menot sekä eduskunnan virastojen palkkausjärjestelmän käyttöön otosta ja virkaehtosopimuksista aiheutuvat menot vuodelle 2011 kokonaisuudessaan.

Tarkastusviraston yleisenä tavoitteena ja resurssikehyksenä vuosille 2011–2014 on pystyä hoitamaan sille perustuslaissa säädetty valtiontalouden ylimmän ulkoisen tarkastuksen tehtävät aikaisemmalla tai sitä paremmalla laatutasolla, sekä kokonaan uudet ehdokkaan vaalirahoituksesta annetussa laissa säädetty vaalirahoituksen laillisuusvalvontatehtävät ja avoimuutta toteuttavat tietopalvelutehtävät vuoden 2010 arvioidun tilinpäätöksen määrärahatason mukaisena. Tähän laskelmaan ei sisälly eduskunnan virkaehtosopimuksista mahdollisesti aiheutuvat menojen lisäykset.

Tämä resurssikehyks luu erityisesti taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteeseen liittyen paineita kehittää henkilöstörakennetta ja suhteuttaa nykyisen henkilöstörakenteen mukainen henkilöstömäärä tavoiteltuun resurssitasoon. Tarkastusviraston resursseihin ja käytettävissä oleviin määrärahoihin vuosille 2011–2014 vaikuttavat yleinen taloustilanne, eduskunnan talousarviotilanne ja valtion tuottavuusohjelma sekä uudet vaali- ja puoluerahoituksen valvonta- ja tarkastustehtävät. Tätä varten tarkastusvirasto on käynnistänyt vakaus- ja tehokkuusohjelman, jonka avulla on tarkoitus varmistaa ennakolta ja oma-aloitteisesti pitkällä tähtäimellä viraston kilpailukyky ja turvata tarkastustoiminnan tarkoituksenmukaiset toimintaedellytykset ennen ulkoista pakkoa.

Vakaus- ja tehokkuusohjelma koskettaa erityisesti henkilöstöresursseja, sillä henkilöstökulut ovat 76 prosenttia tarkastusviraston toiminnan kokonauskuluista. Taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteuttamisen mahdollisuudet puuttumatta henkilöstömäärään ja henkilöstörakenteeseen ovat erittäin rajoitettuja. Henkilöresurssien kohdalla tämä tarkoittaa kolmen henkilötyövuoden vähentämistä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010. Vuosina 2011–2014 henkilötyövuosia on suunniteltu vähennettäväksi siten, että vuonna 2014 henkilötyövuosia on käytettävissä yhteensä 144, kun vuonna 2010 käytettävissä oli 151 henkilötyövuotta.

Tarkastusvirasto on aloittanut osana vakaus- ja tehokkuusohjelmaansa tarkastuksen suuntaamiseen liittyvän sisällöllisen ja henkilöresurssien suuntaamista koskevan keskustelun johtoryhmässä, yksiköiden johtoryh-

missä sekä henkilökunnan kanssa. Vakaus- ja tehokkuusohjelman peruslähtönä on tarkastusviraston toiminnan arviointi sekä tarkastustoiminnan ja tukitoimintojen kustannustason kriittinen arviointi. Näiden arviointien pohjalta päätetään yhteisesti toiminnan priorisoinnista ja näiden priorisoidujen toimintojen sekä tavoitteiden realistinen resursointi.

Tarkastusviraston taloudellisuustavoitteiden asettamisen ja seurannan tunnuslukuna käytetään tarkastusviraston ulkoisille suoritteille kohdennettujen kokonaiskustannusten tasoa ja kehitystä kuvaavaa suoritetyöpäivän hintaa. Tarkastusmuodoittain taloudellisuutta seurataan tarkastuspäivän hinnalla, joka kuvaa sitä, millä hinnalla tarkastusvirasto laskuttaisi asiakkailtaan tarkastuspäivistään, mikäli tarkastusvirasto rahoittaisi toimintansa asiakkailta kerättävillä maksuilla.

Tarkastussuunnitelmakauden 2011–2013 taloudellisuustavoitteena on, ettei suoritetyöpäivän hinta kasva vuoden 2010 tasosta kuluttajahintaindeksiä nopeammin. Vuodesta 2011 alkaen erityisenä taloudellisuustavoitteena on, että suoritetyöpäivän hintaa mahdollisesti nostavat kehittämishankkeet ovat aidosti investointiluonteisia, eli ne näkyvät tarkastusviraston toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden paranemisena tulevina vuosina.

3.4 Toiminnan kehittäminen

Resurssien kohdistuminen toiminnan kehittämiseen

Toimintayksiköiden sekä hallintoyksikön ja tietoyksikön resurssisuunnittelussa otetaan huomioon tarve kohdistaa resursseja toiminnan kehittämiseen sekä horisontaalisille viraston tehtäville. Luvussa 6 on esitetty arvio resurssitarpeesta ja kuvattu resurssien jakautumista kehittämistehtävien kesken. Toimintayksiköiden suunnitelmissa varaudutaan toiminnan kehittämishankkeisiin resurssisuunnitelman mukaisesti.

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Tilintarkastuksen toimintayksikössä jatketaan vuonna 2011 tilintarkastusohjeistuksen uudistamista. Hankkeessa otetaan huomioon kansainväliset ISSAI-standardit ja siinä hyödynnetään tarkastusvirastoon tehtävää kansainvälistä vertaisarviointia. Tästä johtuen tilintarkastusohjeistuksen laajempi uudistaminen aloitetaan vasta arvioinnin jälkeen.

Tilintarkastusta kehitettäessä on tarpeen korostaa tarkastusviraston erityisiä vahvuuksia, joita ovat valtiontalouden kokonaisuuden ja valtion ominaispiirteiden tuntemus, laaja tarkastusoikeus sekä laaja tietokoneavusteisen tarkastuksen käyttö ja analyttinen tarkastus.

Kehittämishankkeet harkitaan, priorisoidaan ja suunnitellaan niin, että ne on mahdollista toteuttaa tehokkaasti viraston tehtäväkokonaisuuden vaarantumatta. Tässä yhteydessä huolehditaan erityisesti toimintayksikön toimintaan liittyvien kehittämistoimien riittävästä resursoinnista.

ISSAI-standardien kehittymistä seurataan erillisessä työryhmässä. Tältä osin osallistutaan myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Tilintarkastuksen toimintayksikön laadunhallintaa vahvistetaan jatkamalla Process Guide -ohjelman käyttöönoton laajentamista, tukemalla edelleen siirtymistä kattavasti sähköisiin menettelyihin tarkastusasiakirjojen hallinnoinnissa ja jatkamalla työpaperikäytäntöjen vakiinnuttamista laaditun ohjeistuksen pohjalta.

Kieku-tietojärjestelmän tarkastusta varten yksikössä vahvistetaan tarkastushenkilöstön SAP- ja kontrolliosaamista.

Järjestelmätarkastusta kehitettäessä otetaan huomioon sen integroiminen entistä tiiviimmin tilintarkastukseen ja rakennemuutoksesta ja Kieku-järjestelmästä tulevien haasteisiin vastaaminen. Kehittämistyössä kiinnitetään huomiota myös tietoturva-asetuksesta ja tietoturvasoista tuleviin kehittämistarpeisiin sekä standardien ja muiden kannanottoihin vaikuttavien periaatteiden soveltamiseen ja kannanottojen perusteiden läpinäkyvyyden lisäämiseen.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö

Tuloksellisuustarkastuksen tarkastustoiminnan kehittämisessä keskeisimpänä toimenpiteenä on yksityiskohtaisemman tarkastuslajikohtaisen ohjeiston laatiminen siten, että vuonna 2011 aloitetaan tuloksellisuustarkastuksen ohjetta tarkentaen vaikuttavuuspainotteisen tarkastuksen, IT-tarkastuksen ja valtionyhtiöiden omistajaohjauksen tarkastuksen ohjeiden laatiminen. Ohjausjärjestelmätarkastuksen kehittämistä jatketaan luomalla malleja siitä, miten ohjausjärjestelmään kuuluvia toimintoja voi tarkastaa. Näitä malleja voidaan käyttää hyväksi myös muissa tuloksellisuustarkastuksissa. Lisäksi riskianalyysiohje päivitetään vastaamaan vuonna 2010 uudistettua tuloksellisuustarkastusohjetta. Päätöksissä otetaan huomioon tuloksellisuustarkastuksen riskianalyysin sovittaminen yhteen ja hyödyntäminen tarkastusviraston yhteisen valtion- ja kansantalouden riskianalyysin ja muun konserniriskianalyysin sekä laillisuustarkastuksen suunnittelua varten tehtävien riskianalyysien kanssa. Yhteensä ohjeistuksen kehittämi-

seen käytetään 120 henkilötyöpäivää, lisäksi yksikön kehittämistyöryhmiin käytetään 90 henkilötyöpäivää.

Johdon tuen toimintayksikkö

Johdon tuen toimintayksikössä laaditaan yhteistyössä tilintarkastuksen ja tuloksellisuustarkastuksen kanssa ISSAI -standardien ja tarkastusviraston olemassa olevien ohjeiden sekä saatujen omien ja kansainvälisen kokemusten pohjalta finanssipolitiikan tarkastuksen tarkastusohjeet ja viraston tarkastusohjeiden yleinen osa. Finanssipolitiikan tarkastusohjeet täydentävät tarkastusviraston ohjekokonaisuutta finanssipolitiikan tarkastuksen ja sen raportoinnin erityispiirteiden osalta.

Vuoden 2011 aikana laaditaan uudistetut ohjeet eduskuntakertomuksissa tapahtuvasta raportoinnista ja valtion- ja kansantalouden riskianalyysin laatimisesta ja hyödyntämisestä sekä viraston tarkastusohjeiden yleinen osa. Lisäksi asetetaan ja käynnistetään tarkastusviraston tieteellisen neuvoston ja laatulautakunnan toiminta.

Viestintätoimintojen osalta vakiinnutetaan viestintä ja julkaisupalvelut sekä assistenttipoolin palvelut ja parannetaan niihin kohdistuvaa ulkoista ja sisäistä asiakastytyväisyyttä.

Tietojohtaminen

Vuoden 2011 aikana tavoitteena on toteuttaa tai käynnistää seuraavat tietojohtamisen alueella seuraavat projektit tai kehittämishankkeet:

- PVR-järjestelmäprojekti
- tietoturvallisuusasetuksen vaatimat toimenpiteet
- sähköisen työpöydän käyttöönotto ja jatkokehitystarpeet
- asianhallinta ja dokumenttienkäsittelyjärjestelmän toteutettavuustutkimus/esiselvitys
- yhdistetyn hanke- tai projektihallintajärjestelmän esiselvitys
- riskienhallinta- ja johdonraportointijärjestelmän toteutettavuustutkimus/esiselvitys.

Lisäksi tietoyksikössä arvioidaan mahdollisuutta käynnistää tai valmistella seuraavia projekteja tai kehittämishankkeita:

- tarkastushavaintojen ja kannanottojen tietojärjestelmän määrittelyn ja hankinnan valmistelun selvitys
- internet-alustauudistus.

Tietojohdamisen projektit tai kehittämishankkeet edellyttävät tietoyksikön lisäksi myös toimintayksiköiden resurssien varaamista. Toimintayksiköiden resurssivaraukset on esitetty luvussa 6.

Laadunhallinta

Tarkastusviraston laaturyhmän tehtävänä on tarkastusviraston laadunhallintajärjestelmän toiminnan kehittäminen ja seuranta sekä laaturaportoinnin kokoaminen ja hyvien laatuikäntöjen edistäminen tarkastusvirastossa. Tämän tehtävän konkretisoimiseksi laaturyhmän keskeinen tavoite vuodelle 2011 on tarkastusviraston laaturaportoinnin toteuttaminen.

Laaduntarkastus toteutetaan siten, että vuonna 2011 tarkastusvirastossa suoritetaan yksi viraston yhteisenä toimintana suoritettava laaduntarkastus tilintarkastuksen ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksiköissä. Tarkastuksen ohjeistamisesta, käynnistämisestä, kohdentamisesta ja suorittamisesta päättää laaturyhmä yhdessä tilintarkastuksen tai tuloksellisuustarkastuksen johtoryhmien kanssa. Toimintayksiköt suorittavat lisäksi vuoden aikana omaa vakiintunutta sisäistä laaduntarkastustoimintaansa.

Tarkastusviraston laatutyöryhmä antaa vuoden 2011 aikana esityksensä tarkastusviraston asiantuntijatoiminnan ohjeistamiseksi.

Laatutyöryhmä jatkaa toimintaansa laatiakseen toimeksiantonsa mukaisesti esityksen viraston tukipalveluiden laatuasioiden ohjeistamiseksi.

Henkiset voimavarat

Vuonna 2011 tarkastusvirastossa panostetaan osaamisen johtamiseen, johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen, työhallintaan, tuloksellisen työuran kehittämiseen sekä työhyvinvointiin. Työhyvinvointi pohjautuu hyvään johtamiseen, osaamiseen, työhallintaan, osallistumiseen ja työyhteisöllisyyteen.

Tarkastusviraston henkilöstöpolitiikka rakentuu seuraavista osa-alueista:

- tarkastusviraston ja sen henkilöstön toimintaetiikka
- kannustava ja oikeudenmukainen palkkausjärjestelmä
- kannustava esimies-, asiantuntija- ja ammatillinen osaajaura
- osaamisen johtamis- ja kehittämisjärjestelmä, joka tukee tarkastusviraston perustehtävän ja strategian toteuttamista
- selkeä ja tehokas johtamisjärjestelmä
- hyvä työhallinta
- työyhteisöllisyys
- työhyvinvointi ja
- ammatti-identiteetti ja ammattiyhteisyys.

Vuonna 2011 aloitetaan tarkastusviraston ja sen johdon sekä henkilöstön toimintaetiikan kirjaamiseen laadittaviin toimintaohjeisiin (Code of Conduct) tähtäävä hanke. Toimintaohjeet tulevat osaksi viraston toimintakäsikirjaa. Toimintaetiikkahankkeessa arvioidaan ja tarpeen mukaan muutetaan tarkastusviraston arvot ja toimintaperiaatteet tarkastusviraston perustuslaillisen tehtävän näköisiksi. Arvojen ja toimintaperiaatteiden uudistus on osa viraston uuden strategian valmistelua.

Vuonna 2009 asetetun Hestra -työryhmän ehdotus tarkastusviraston henkilöstöstrategiaksi saatetaan valmiiksi vuoden 2011 loppuun mennessä. Sen pohjalta vahvistettavan tarkastusviraston henkilöstöstrategian tavoitteena on linjata henkisten voimavarojen käytön ja kehittämisen painopisteet vuosille 2012–2014.

Tarkastusvirasto osallistuu osana jatkuvaa toimintaa aktiivisesti kannustavan ja oikeudenmukaisen palkkausjärjestelmän ja sen sisällön edelleen kehittämiseen eduskunnan virkaehtosopimuksen valmistelussa ja sopimusneuvotteluissa yhteistyössä eduskunnan muiden työnantajien edustajien sekä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Viraston johdon yhteistyöllä pyritään suoritusarviointitehtävien sisällön ja yhdenmukaisten toimintamallien ja periaatteiden määrittelyyn virastossa. Viraston koko henkilökuntaa informoidaan palvelussuhteen ehdoista ja niitä koskevista neuvotteluista.

Eduskunnan virastojen yhteistoimintamenettelyn kehittämistä jatketaan henkilöstöjärjestöjen kanssa eduskunnan yhteisessä työryhmässä. Tarkastusviraston tavoitteena on pyrkiä valtion virastojen yhteistoiminnasta annettavan uuden lain soveltamisalan piiriin yhdessä eduskunnan muiden virastojen kanssa ja sitä kautta sopia uusista toimintatavoista edustuksellisen yhteistoiminnan kehittämiseksi työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen kesken. Tämän lisäksi tarkastusvirastossa tullaan jatkamaan viraston ja henkilöstön välitöntä yhteistoimintaa työnantajan ja henkilöstön välisissä kokouksissa. Osana yhteistoimintaa luodaan mahdollisuus henkilöstön edustajalle/jille mahdollisuus osallistua tarkastusviraston johtoryhmän toimintaan ja siinä aitoon vaikuttamiseen samalla kun mahdollisuus työnantajalinjan hakemiseen eduskuntatyönantajaa edustavien työnantajavirkamiesten kesken turvataan. Tämä edellyttää menettelytapojen ja pelisääntöjen sopimista, mikä tapahtuu osana yhteistoimintamenettelyä.

Viraston johdon esimiesten ja valittujen 10 työntekijän eli yhteensä noin 34 henkilön vuonna 2010 aloitettua johtamiskoulutusta jatketaan. Johtamiskoulutuksessa ja johdon yhteisissä tapaamisissa johtamisessa painotetaan erityisesti henkilöjohtamista, puheeksi ottamista ja toiminnan kehittämistä yhdessä sekä muutosjohtamisen ja -viestinnän osaamista.

Hyvään työnhallintaan pyritään osoittamalla selkeästi kaikilla suunnittelutasoilla käytettävissä olevat resurssit ja aikataulut työtehtävien ja hankkeiden sekä projektien toteuttamiseen. Työtehtävien paremmalla enna-

koinnilla ja työnjaolla sekä uusien työvälineiden avulla tuetaan tuloksellista toimintaa sekä työssä jaksamista. Sisäisessä viestinnässä panostetaan siihen, että henkilöstöllä on tiedossa työaikaa koskeva ohjeistus. Vuoden 2011 alusta käyttöön otettavan työajanseurantajärjestelmän avulla parannetaan mahdollisuuksia liukuvan työajan ja työaikapankin käytön seurantaan, joihin kiinnitetään esimiestyössä huomiota. Tavoitteena on varmistua siitä, että hyvän työnhallinnan edellytykset toteutuvat. Viraston hanke- ja projektityöskentelyä tehostetaan ja yhdenmukaistetaan. Lisäksi selvitetään muita työnhallinnan kehittämiskohteita ja keinoja.

Työyhteisöllisyyttä tuetaan avoimella ja selkeällä koko henkilökunnalle annettavalla informaatiolla ja järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia ja muuta yhteistä toimintaa viraston henkilökunnalle. Päivittäisessä työssä ja johtamisessa sekä kehittämistoiminnassa huolehditaan hyvän ja kannustavan työyhteisön edellytyksistä. Lisäksi toiminnassa huolehditaan myös siitä, että johtamisjärjestelmä osaltaan ja työyhteisön muut toimintaperiaatteet osaltaan varmistavat oikeudenmukaisen ja objektiivisen kohtelun eri tilanteissa. Työyhteisöllisyyttä vahvistetaan myös osaamisen jakamisella ja yhteisellä käytöllä.

Työntekijöiden tuloksellisen työuran kehittämiseksi suunnitellaan ja otetaan käyttöön tukitoimet ja -palvelut työsuoritusarviointeihin pohjautuen niiden työntekijöiden osalta, jotka eivät ole suoriutuneet tehtävistään tavoitetason mukaisesti.

Tarkastusviraston ammatti-identiteetti perustuu ylimmän ulkoisen tarkastuksen kansainvälisten ISSAI -standardien mukaisten tarkastusmuotojen edellyttämälle osaamiselle. Tätä tukee niiden perustuslaillisen ja yhteiskunnallisen roolin sekä professionaalisten toimintatapojen selkeä esittäminen ja tarkastusviraston työn tuloksellisuus. Tavoitteena on, että tilintarkastuksella ja muulla laillisuustarkastuksella sekä tuloksellisuustarkastuksella ja finanssipolitiikan tarkastuksella on selkeä ammatillinen profiili, jolle tarkastusvirasto perustyyöllään ja viestinnällään sekä toiminnallaan yhteiskunnallisessa ja eri asiantuntijaryhmien vuorovaikutuksessa hakee myös ulkoisen tunnustuksen ja arvonannon. Tavoitteena on, että tarkastusviraston osaamisen kehittämissjärjestelmä ja sen mukainen koulutus sekä muu ammattitaitoa ja ammatinhallintaa kehittävä toiminta osaltaan luovat edellytyksiä viraston henkilöstövision mukaiselle asiantuntijaprofiilille (kansainvälisesti ja kansallisesti arvostettu valtion taloudenhoidon tarkastuksen huippuosaaja, arvostettu valtion taloudenhoidon ja hallinnon syvälinen asiantuntija).

Ammattiylpeyttä ja ammatti-identiteettiä pidetään yllä selkeillä tarkastus- ja toimintaohjeilla, osaamisalueiden määrittelyllä ja hyvällä osaamisella sekä tuloksellisella ja laadukkaalla työllä ja näitä tukevalla johtamisella. Ammatti-identiteetin ja ammattiylpeuden kehittymisen kannalta tär-

keää on tarkastusviraston perustehtävän sekä valtiosääntöisen ja yhteiskunnallisen roolin pitäminen selkeänä ja kirkkaana kaikessa toiminnassa.

Henkilöstövision mukaiseen asiantuntijaprofiiliin pyrkiminen ja sen saavuttaminen ovat perustana sille, että tarkastusviraston henkilöstöllä on myös ulkopuolisten arvostama ammatillinen identiteetti.

Osaamisen johtaminen

Osaaminen ja siitä huolehtiminen sekä sen johtaminen ovat tarkastusviraston kriittisiä menestystekijöitä.

Strategisessa johtamisessa määritellään ja tehdään näkyväksi ne osaamisalueet, jotka ovat viraston ulkoisen tarkastustehtävän sekä puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan menestyksellisen hoitamisen kannalta keskeisiä.

Osaamisen kehittämistä tullaan suunnittelukaudella päivittämään osaamisen nykytilan kartoitus sekä tarvearvio, jotka ovat perustana rekrytoinneille ja osaamisen kehittämisen linjauksille sekä nykyisen henkilökunnan osaamisen kehittämiselle.

Operatiivisessa johtamisessa yksiköt toimivat osaamiskeskuksina omaan toimialaansa kuuluvien osaamisalueiden osalta. Yksiköt huolehtivat ja vastaavat tarkastusviraston toiminnassa toimialallaan tarvittavasta osaamisesta ja sen kehittämisestä. Yksiköt huolehtivat toimialaansa kuuluvien osaamisalueiden ja vaadittavien osaamistasojen määrittelystä sekä näkyväksi tekemisestä yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa ja viraston johdon kanssa.

Itsensä johtamisessa, oman suoriutumisen ja osaamisen kehittämisessä tuetaan työssä tapahtuvaa oppimista sekä henkilökohtaisen koulutuksen suuntaamista kunkin henkilön nykyisen tehtävän tai tulevan uran kannalta olennaisiin asioihin. Osaamiskartoituksen avulla määritellään ja tehdään näkyväksi työntekijän tehtävän edellyttämät osaamisalueet ja niillä vaadittava osaamisen taso. Kehityskeskusteluissa sovitaan henkilön osaamisen kehittämisestä sekä mahdollisuuksien mukaan erikseen laaditaan henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS).

Kirjataan osaamisalueet ja osaamisen johtamisen ja kehittämisen menettelytavat ja periaatteet osaamisen johtamisen käsikirjaan.

Osaamisen johtamisen toimenpiteet edellyttävät johdon tuen ja hallintoyksikön lisäksi myös toimintayksiköiden resurssien varaamista. Toimintayksiköiden resurssivaraukset keskeisimpien hankkeiden osalta on esitetty tarkastussuunnitelman luvussa 6.

3.5 Vuoden 2011 tulostavoitteet

tilintarkastuksen toimintayksikölle

Tavoitteena on, että valtion tilinpäätöskertomus valmistuu toimintayksikön suunnitelmassa määräajassa siten, että erilliskertomus eduskunnalle valtion varainhoitovuoden 2010 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta voidaan antaa eduskunnalle samassa yhteydessä valtion tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen kanssa.

Tilintarkastuskertomuksia annetaan vuonna 2011 vuoteen 2010 kohdistuvista tilintarkastuksista yhteensä 90. Tilintarkastukset toteutetaan ISSAI-standardeihin perustuvien ja tarkastusviraston vahvistamien tilintarkastusohjeiden ja laatuvaatimusten sekä vuotta 2011 koskevien suunnitelmien mukaisesti. Tilintarkastukset valmistuvat toimintayksikön suunnitelmassa määriteltävässä määräajassa. Tästä määräajasta voidaan toimintayksikön päällikön päätöksellä joustaa, mikäli puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan lakisääteisten määräaikojen noudattaminen sitä välttämättä vaatii.

Tilintarkastus tuottaa eduskuntakertomuksiin valtion taloudenhoidon ja EU:n varojen tilaa koskevat synteetit ja analyysit sekä valtion tilinpäätöskertomuksen.

Vuonna 2011 aloitetaan varainhoitovuotta 2011 koskevat tilintarkastukset, joista annetaan tilintarkastuskertomukset vuonna 2012.

Tilintarkastuksen, sekä laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen kohdentamisessa ja tarkastusresurssien allokaatiossa kiinnitetään kokonaisuutena edelleen huomiota sekä viraston yhteisessä konserniriskianalyyseissä ja tarkemmissa valtion tilinpäätöksen ja valtion taloudenhoidon, että virasto- ja laitostason riskianalyyseissä arvioitavaan tarkastustarpeeseen.

Tilintarkastuksen toimintayksikön tarkastushenkilöstön tehollisesta työajasta kohdennetaan vuonna 2011 keskimäärin 150 henkilötyöpäivää ja tarkastuspäälliköiden työajasta 130 henkilötyöpäivää viraston ulkoisiin suoritteisiin eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan. Tähän sisältyvät myös tarkastusviraston yhteisiin tarkastushankkeisiin varatut henkilötyöpäivät. Tavoitteena on, että kehittämishankkeet toteutetaan resurssisuunnitelman mukaisesti ja työaika kohdentuu toimintayksikössä luvun 6 resurssisuunnitelman mukaisesti. Toimintayksikön kehittämishankkeisiin ja viraston yhteisiin kehittämishankkeisiin ja muihin viraston yhteisiin tehtäviin tilintarkastuksen toimintayksikössä varataan vuonna 2011 henkilötyöpäiviä resurssisuunnitelman mukaisesti.

3.6 Vuoden 2011 tulostavoitteet tuloksellisuustarkastuksen

toimintayksikölle

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön tavoitteena on valmistaa ja raportoida 20 tuloksellisuustarkastusta ja 25 jälkiseurantaa. Lisäksi tavoitteena on tuottaa tuloksellisuustarkastuksen toimialan ja osaamisen näkökulmasta teema-alueita koskevat analyysit ja synteesit sekä tilinpäätöskertomuksen vaikuttavuustietojen tarkastus tarkastusviraston eduskunnalle annettaviin kertomuksiin. Riskianalyysi tehdään valtiovarainministeriön ja työvoima- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloilta.

Tarkastustoiminnan suuntaamisessa jatketaan vaikuttavuustarkastukseen painottumista.

Toimintayksikön tarkastushenkilöstön tehollisesta työajasta kohdennetaan vuonna 2011 keskimäärin 150 henkilötyöpäivää ja tarkastuspäälliköiden työajasta 130 henkilötyöpäivää viraston ulkoisiin suoritteisiin eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan. Tähän sisältyvät myös tarkastusviraston yhteisiin tarkastushankkeisiin varatut henkilötyöpäivät.

Tavoitteena on, että kehittämishankkeet toteutetaan resurssisuunnitelman mukaisesti ja työaika kohdentuu toimintayksikössä luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaisesti. Toimintayksikön kehittämishankkeisiin ja viraston yhteisiin kehittämishankkeisiin ja muihin viraston yhteisiin tehtäviin tilintarkastuksen toimintayksikössä varataan vuonna 2011 henkilötyöpäiviä luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaisesti.

3.7 Vuoden 2011 tulostavoitteet johdon tuen toimintayksikölle

Tavoitteena on edelleen kehittää johdon tuen toimintaa VTV:n strategista johtamista ja resurssien johtamista tukevana asiantuntijatoimintona ja tarkastusviraston johtamisen prosessien sujuvuutta.

Eduskuntakertomusraportointi ja finanssipolitiikan tarkastus

Tavoitteena on, että finanssipoliittisen tarkastuksen tulokset raportoidaan vuosittain eduskunnalle annettavassa erilliskertomuksessa valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta ja tarkastusviraston vuosikertomuksessa.

Tavoitteena on, että kehittämishankkeet toteutetaan resurssisuunnitelman mukaisesti ja työaika kohdentuu toimintayksikössä luvussa 6 olevan resurssisuunnitelman mukaisesti.

Assistenttipooli

Johdon tuessa toimii assistenttipooli, joka tuottaa tarkastusviraston kaikille yksiköille assistentti- ja tukipalveluita. Toiminnan painopisteenä on tarkastustyössä avustaminen. Assistenttipoolin toiminnalla tehostetaan myös tukipalveluiden kohdentamista ajallisesti voimakkaasti vaihtuviin tarpeisiin.

Assistenttipoolin keskeisenä tavoitteena on omalta osaltaan tukea viraston tuloksellista toimintaa tuottamalla laadukkaita, oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisesti kohdennettuja assistenttipalveluja. Assistenttipoolin toiminnassa painotetaan viraston arvojen mukaisesti avointa, aktiivista, rakentavaa ja kehittämisorientoitunutta vuorovaikutusta.

Vuonna 2011 assistenttipoolin tavoitteena on ylläpitää vuonna 2010 saavutettu hyvä suoritustaso tarkastusta avustavissa tehtävissä ja jatkaa edelleen tarkastusta avustavien tehtävien kehittämistä. Assistenttipooli tukee myös omalta osaltaan sähköisen työpöydän ja puolue- ja vaalirahoitusvalvontaan liittyvän uuden järjestelmän onnistunutta käyttöönottoa. Lisäksi assistenttipooli pyrkii edesauttamaan viestinnän toimialan tuloksellista toimintaa erityisesti sisäiseen viestintään ja verkkosivujen ylläpitoon keskittyvän tehtäväkokonaisuuden puitteissa.

Viestintäpalveluiden toimiala

Tarkastusviraston hyvä maine, joka perustuu tarkastustehtävien hoitamiseen, tarkastustulosten luotettavuuteen ja vaikuttavuuteen, moitteettomaan sisäiseen toimintaan, sekä jokaisen henkilöstön edustajan virastosta välittämään kuvaan, on yksi tarkastusviraston toiminnan ja vaikuttavuuden perusedellytyksistä. Viestintäpalveluiden tavoitteena on vastata tarkastusviraston ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä sekä julkaisupalveluista siten, että ulkoinen viestintä osaltaan tukee viraston edellytyksiä ylläpitää hyvää ja luotettavaa, neutraalin tiedontuottajan mainetta sekä edistää viraston ja sen tarkastustulosten tunnettuutta ja vaikuttavuutta.

Tavoitteena on, että tarkastusviraston viestintä käsittelee olennaisia asioita ja on luotettavaa, selkeätä, objektiivista ja tosiasioihin perustuvaa. Sisäisen viestinnän tavoitteena on parantaa henkilöstön viihtyvyyttä ja sitä kautta työmotivaatiota sekä edesauttaa strategian sisäistä toteutumista.

Viestintäpalveluiden tulostavoitteina vuodelle 2011 on:

- kehittää viraston maineenhallintaa ja selkeytetään virastotason medialinjauksia valmistelemalla medialinjausten ohjeistuksen ja medialinjauksia käsittelevän koulutuksen
- tukea puolue- ja vaalirahoitusvalvontajärjestelmän käyttöönottoa ja sähköisen järjestelmän mahdollisimman laajaa käyttöönottoa
- laatia ja ylläpitää ja koordinoida viraston kaikkien julkaisuiden julkaisu vuosikello
- parantaa sisäistä viestintää ja erityisesti työyhteisöviestintää entistä kattavammaksi ja vakiinnuttaa sisäisen viestinnän verkoston toiminta ja osana sisäistä viestintää huolehtia siitä, että työntekijöillä on tiedossa erityisesti työaikaa koskeva ohjeistus
- toteuttaa sisäisen viestinnän kysely
- tukea sähköisen työpöydän sujuvaa käyttöönottoa sekä tiedonlähteenä että työtapojen muuttajana
- julkaista ja osallistua verkossa viraston toimintakäsikirjan laatimiseen,
- julkaista kaksi Reviisori-lehden numeroa sekä
- arvioida viraston ulkoisten Internet-sivujen uudistusprojektin aloittamista.

3.8 Tulostavoitteet vaali- ja puoluerahoituksen valvonnalle

Vaalirahoituksen valvonta

Vaalirahoituslaissa säädetyn valvontatehtävän tavoitteena on suunnitelmakautena perustaa ja järjestää toiminta siten, että

1. vaalirahoitusilmoitukset vastaanotetaan, käsitellään ja arkistoidaan tarkastusvirastossa hyvän asiakirjahallinnon periaatteiden mukaisesti (TY)
2. vastaanotetut asiakirjat julkaistaan vaalirahoituslaissa tarkoitetulla tavalla viipymättä (TY)
3. kaikki vaalirahoituslaissa säädetyt ilmoitusvelvolliset tekevät vaalirahoituslaissa säädetyn vaalirahoitusilmoituksen (TL) ja
4. vastaanotetuissa ilmoituksissa havaitaan olennaiset virheet ja ilmoitusvelvollisia kehoitetaan näiltä osin täydentämään ilmoituksiaan(TL).

Valvontatehtävään liittyvänä tulostavoitteena on, että ilmoitusvelvollisilta pyydetään myös eduskuntavaaleihin 2011 liittyvistä vaalirahoitusilmoi-

tuksista vaalirahoituslain 8 § 3 momentin tarkoittamia selvityksiä ja täydentäviä tietoja riittävässä laajuudessa.

Vuoden 2011 eduskuntavaaleista vastaanotetuista vaalirahoitusilmoituksista ja tarkastusviraston toimenpiteistä annetaan eduskunnalle kertomus vuoden 2011 joulukuussa.

Puoluerahoituksenvalvonta

Puoluelaisissa säädetyn valvontatehtävän tavoitteena on suunnitelmakaute-na perustaa ja järjestää toiminta siten, että

1. puoluelaisissa tarkoitetut ilmoitukset vastaanotetaan, käsitellään ja arkistoidaan tarkastusvirastossa hyvän asiakirjahallinnon periaatteiden mukaisesti (TY)
2. vastaanotetut asiakirjat julkaistaan puoluelaisissa tarkoitetulla tavalla viipymättä (TY)
3. kaikkiin eduskuntavaaliajankohtana rekisteröityihin puolueisiin ja valtionavustusta saavien puolueiden alueelliseen yksikköön toteutetaan tarkastukset puoluelain tukea koskevien säännösten ja ilmoitettujen asiakirjojen oikeellisuuden varmentamiseksi niin, että olennaiset virheet havaitaan (TL) ja
4. tarvittaessa ilmoitusvelvollisia kehoitetaan täydentämään tarkastusvirastolle jättämiään asiakirjoja (TL).

Puoluelaisissa säädetyn tarkastustehtävän kohdentamisesta ja tarkastuksen tavoitteista laaditaan erillinen tarkastussuunnitelma.

Tavoitteena on, että tarkastusvirasto antaa puoluelain 9 e §:n 5 momentissa tarkoitetun ensimmäisen kertomuksen eduskunnalle toiminnastaan vuoden 2012 maaliskuussa.

3.9 Tulostavoitteet hallinto- ja tietoyksiköille

3.9.1 Hallintoyksikkö

Hallintoyksikön tulostavoitteena on tuottaa tehokkaasti viraston johtamisessa ja esimiestyössä tarvittavaa informaatiota, sekä valmistella ja hoitaa sille kuuluvat työjärjestyksessä määrätyt ja lakisääteiset tehtävät säännöksissä määrätyissä aikatauluissa.

Tarkastusviraston toiminnan tehokkuuden lisäämiseksi hallintoyksikön erillisiä kehittämistoimenpiteitä ovat seuraavat:

Tarkastusviraston käyttöön hankitun Komppi-järjestelmän käytön laajentaminen osaamisen johtamisen ja osaamiskartoituksen osiolla. Johdon, esimiesten ja työntekijöiden käyttöön tulee osaamisen johtamisessa tarvittavat tiedot ja järjestelmä, jonka avulla näitä asioita hallinnoidaan. Osaamisen johtamista varten laaditaan osaamisprojektien työntuloksiin perustuva Osaamisen johtamisen käsikirja. Kompilla tullaan hallinnoimaan ja raportoimaan myös henkilökohtaista suoritusarviointia koskevat tiedot.

Työajanseurantajärjestelmän kehittämistä ja työajankirjaamista jatketaan käyttöön otetun EsMikko4- järjestelmän avulla. Työnajanseurantajärjestelmän käyttöön liittyviä ongelmia pyritään poistamaan järjestämällä käyttäjille koulutusta sekä antamalla sisäistä tukipalvelua samoin kuin kehittämällä järjestelmän käytettävyyttä yhteistyössä tietoyksikön kanssa.

Tavoitteena on myös lisätä esimiesten ja työntekijöiden osaamista tehtävien vaativuuteen ja työssä suoriutumiseen perustuvan palkkausjärjestelmän käytössä, sekä vahvistaa esimiesten valmiuksia työntajarooliin kuuluvien velvollisuuksien hyvään hallintaan.

3.9.2 Tietoyksikkö

Tulostavoitteena on tuottaa tehokkaasti viraston yhteiset palvelut, jotka koskevat tiedon johtamista ja tietämyksen hallintaa sekä tietoprosesseja ja tietovarantoja ja arkkitehtuureja, asiakirjahallintoa, kirjasto- ja tietopalvelua sekä tallettaa ja julkaista vaali- ja puoluerahoituksen ilmoitukset.

TAULUKKO 1 Palvelutuotannon tulostavoitteet

Palvelu	Tavoite	Mittari
Kirjaamo- ja arkistopalvelu	Kirjatut asiakirjat on arkistoitu ja jaeltu vastaanottajille Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5	Kadonneeksi todettujen asiakirjojen lukumäärä Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1–5
Tietojärjestelmät	Tietojärjestelmät ovat käytettävissä tavoitetasojensa mukaisesti Ylläpitobudjetti ei ylity	Toteutunut käytettävyyasetettu käytettävyystavoite Toteutuneet menot/suunnitellut menot
Lähituki	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5	Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1–5
Tietoturvaluus	Vakavia tietoturvapoikkeamia ei esiinny	Vakavien tietoturvapoikkeamien lukumäärä
Kirjasto- ja tietopalvelut	Määritellyt tietopalveluraportit on toimitettu Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5	Toimittamattomien raporttien lukumäärä Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1–5

TAULUKKO 2 Kehityshankkeet ja projektit

Hanke tai projekti	Tavoite	Aikataulu
PVR-järjestelmähanke	Järjestelmä on otettu kokonaisuudessaan käyttöön ja projekti on päätetty tavoitteidensa mukaisesti	-6/2011
Tietoturvaluuden perustason saavuttaminen	Tietoturvaluuden hallintajärjestelmä on otettu käyttöön Asiakirjaturvaluuteen tarvittavat muutokset on toteutettu Perustason saavuttamiseksi tarvittavat tietotekniset muutokset on toteutettu Kumppanuushallinnassa tarvittavat menettelyt ovat käytössä Henkilöstö on koulutettu muutoksiin Osallistuttu henkilöstö- ja toimitaturvaluuden muutosten suunnitteluun	koko vuosi
Sähköinen työpöytä	Loput käyttöönnottoa vaativat toimenpiteet on tehty, projekti päätetty, järjestelmä otettu ylläpitoon ja hyväksytyt jatkokehitystarpeet on toteutettu	-2/2011 jatkotarpeet 3–8/2011
Asianhallinta- ja dokumenttien käsittelyjärjestelmän esiselvitys	Järjestelmän toteuttamisvaihtoehdot ja aikataulu on selvitetty ja 2012 suunnittelua varten on tiedossa kustannukset, työmäärätarpeet ja aikataulu.	4–9/2011
Hanke- ja riskihallinta- ja johdonraportointijärjestelmän esiselvitys	Järjestelmän toteuttamisvaihtoehdot ja aikataulu on selvitetty ja määrittelypäätöksen tekoa varten on tiedossa kustannukset, työmäärät, aikataulu sekä tarkennetut hyödyt.	4–9/2011

4 Perustuslain 90 §:n mukaisen tehtävän tarkastussuunnitelma 2011–2014

4.1 Tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen tarkastusalueet ja tarkastuksen teema-alueet

4.1.1 Tarkastusoikeus

Tarkastusviraston toiminta-alue ja tarkastusoikeus kattaa:

- valtioneuvoston ja ministeriöt
- tasavallan presidentin kanslian
- valtion virastot ja laitokset
- valtionavut
- valtiontalousarviotalouden ulkopuoliset rahastot
- valtion liikelaitokset ja valtion määräysvallassa olevat yhtiöt
- valtion maksuliikettä hoitavat luottolaitokset
- Suomen ja Euroopan unionin väliset varainsiirrot ja varainsiirron välittäjän, myöntäjän ja saajan tai maksajan.

4.1.2 Tarkastusalueet

Valtion tilinpäätös ja valtion tilinpäätöskertomus

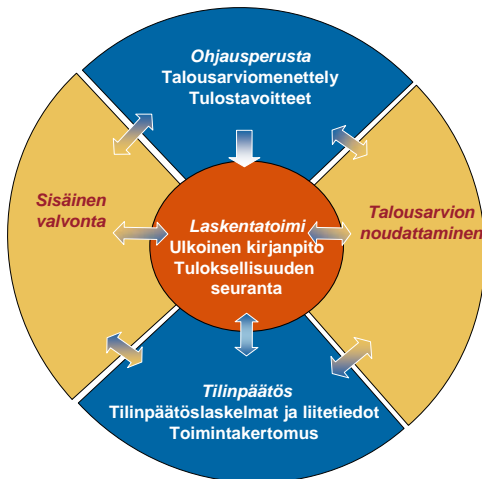
Valtion tilinpäätös ja tilinpäätöskertomus tarkastetaan vuosittain ja tarkastuksesta raportoidaan eduskunnalle valtion tilinpäätöskertomuksesta annettavassa erilliskertomuksessa.

Valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastukseen liittyen tarkastusvirasto valvoo vuosittain valtion taloudenhoidon ja sen osana finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperustaa sekä finanssipoliittikan sääntöjen noudattamista ja hallintavälineiden (esimerkiksi valtiontalouden kehysmenettely) toi-

mivuutta ja vaikutuksia. Tarkastusvirasto tarkastaa valtion taloudellista asemaa ja julkisen talouden tilaa ja finanssipolitiikan vaikuttavuutta koskevan raportoinnin eduskunnalle oikeellisuutta ja riittävyyttä. Samoin tarkastetaan tilinpäätöskertomukseen sisältyvien vaikuttavuustietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportointi ja taloudenhoito

Tarkastusalueelle kohdistuu pääosin tilintarkastusta ja laillisuustarkastusta sekä jonkin verran tuloksellisuustarkastusta. Tilintarkastuskertomukset annetaan vuosittain kaikista niistä virastoista ja laitoksista, jotka ovat valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) ja asetuksen (1243/1992) perusteella velvoitettuja laatimaan tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomuksen sisältävä tilinpäätös (valtion kirjanpitoyksiköt). Valtion virastojen ja laitosten tilintarkastus on tarkastusmuotona vakioitu.

KUVIO 2. Viraston ja laitoksen tilintarkastuksen sisältö

Tilintarkastuskertomukset voidaan antaa myös niistä virastoista ja laitoksista, joille ministeriö on vahvistanut tulostavoitteet ja jotka ovat taloudenhoitoa ja toiminnan tuloksellisuutta koskevan tilivelvollisuuden kannalta olennaisia, yhtenäisesti johdettuja kokonaisuuksia, vaikka kyseiset valtion virastot ja laitokset kuuluisivat hallinnollisesti osaksi jotakin laajempaa valtion talousarviosta annetussa laissa tarkoitettua kirjanpitoyksikköä. Näiden virastojen ja laitosten osalta tarkastetaan budjetointimenet-

telyjä, kirjanpitoa ja maksuliikennettä, sisäistä valvontaa ja talousarvion noudattamista.

Talousarvion noudattaminen sekä muu laillisuustarkastus

Talousarvion noudattamista ja muuta laillisuutta tarkastetaan virastojen ja laitosten tilintarkastuksissa sekä erillisissä laillisuus- ja asianmukaisuus-tarkastuksissa, joita suoritetaan 2–4 vuosittain.

Valtion taloudenhoidon tuloksellisuus

Tarkastusalueelle kohdistuu pääosin tuloksellisuustarkastusta. Tulokselli-suustarkastukset kohdistetaan strategian mukaisille teema-alueille siten, että teema-alueet, hallinnonalat ja niiden väliset toiminta- ja ohjausjärjes-telmät tulevat taloudellisen merkityksen ja riskin perusteella riittävän kat-tavasti tarkastetuiksi strategiakauden aikana.

Talousarvion ulkopuolinen valtiontalous

Niissä rahastoissa, joiden tilintarkastus on säädetty tarkastusviraston teh-täväksi, tilintarkastus tehdään vuosittain. Näiden lisäksi rahastoihin, liike-laitoksiin tai valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin kohdistetaan joka vuosi vähintään yksi tuloksellisuus- tai laillisuustarkastus.

Euroopan unionin varat ja varainhoito

Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen valtion vastuulla tai alueella hoidossa olevia EU-varoja samojen valintakriteereiden mukaan kuin kansallisia valtion varoja. EU:n varoihin kohdistuneet valvontatoimet, tarkastukset ja merkittävimmät tarkastushavainnot raportoidaan kootusti omana kohta-naan vuotuisessa tarkastusviraston eduskunnalle toiminnastaan antamassa kertomuksessa.

4.1.3 Strategian mukaiset teema-alueet ja lausuma-alueet

Tarkastusviraston eduskunnalle annettavissa kertomuksissa sisältö jäsen-tyy pääosin strategisten teema-alueiden mukaisesti. Tilintarkastuksessa lähtökohtina ovat lausuma-alueet. Tilintarkastuskertomusten lausuma-alueita ovat budjetointimenettelyt, tulostavoitteiden asettaminen, tilinpää-

töslaskelmat, toimintakertomus, sisäisen valvonnan menettelyt sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säädösten noudattaminen. Tarkastuksen kohdentuminen lausuma-alueille määritellään tilintarkastuksen vuosisuunnitelmassa. Strategian mukaiset teema-alueet ovat:

- A Tuottavuus, taloudellisuus ja vaikuttavuus sekä palvelukyky
- B Luotettavaan tietoon perustuva finanssipolitiikka ja sen osana vero- ja maksupolitiikka
- C Vaikuttava ja kilpailukykyinen infrastruktuuri ja osaamis- ja innovaatiojärjestelmä
- D Laadukas lainsäädäntö osana valtiontaloudellista päätöksentekoa
- E Ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta
- F Valtion toiminnan ja omaisuuden hyvä hallinta
- G Tehokas ja vaikuttava Euroopan unioni ja sen mahdollisuuksien kansallinen hyödyntäminen.

A) *Tuottavuus, taloudellisuus ja vaikuttavuus sekä palvelukyky*

Teema-alueella arvioidaan ensinnäkin, onko yhteiskuntapolitiikan linjausten ja toimenpiteiden sekä hallinnon ohjauksen valmistelussa arvioitu tavoitteita ja toimenpiteiden vaikutuksia oikean ja riittävän tiedon perustalta (pätöksenteon tietoperusta). Tarkastukset teema-alueella kohdistuvat myös tuottavuuden ja taloudellisuuden sekä vaikuttavuuden ja palvelukyvyn johtamiseen ja ohjaukseen ja edellytyksiin. Teema-alueella arvioidaan myös, onko tuottavuudesta ja taloudellisuudesta sekä vaikuttavuudesta ja palvelukyvystä raportoitu oikeat ja riittävät tiedot.

Teema-alueella tehtävissä tuloksellisuustarkastuksissa arvioidaan erityisesti toiminnan lopputuloksia.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat tältä osin:

- onko tarkastetussa toiminnassa parannettu tuottavuutta, taloudellisuutta tai vaikuttavuutta eli parannettu palvelukykyä? (enemmän tai parempaa)
- onko saavutettu kustannussäästöjä tai lisätty toimintaa ilman kustannusten nousua eli parannettu taloudellisuutta? (vähennetty kustannuksia).

Tarkastusviraston suorittamien tilintarkastusten perusteella tarkastusviraston eduskunnalle toiminnastaan annettavassa kertomuksessa arvioidaan vuosittain omana kohtanaan tuottavuutta ja taloudellisuutta koskevien tavoitteiden asettamista ja johtamista sekä tuottavuutta ja taloudellisuutta koskevien tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä sekä palvelukykyä koskevien tietojen riittävyttä ja kattavuutta. Valtiontalouden tarkastusviraston

eduskunnalle annettavassa kertomuksissa ja erilliskertomuksissa arvioidaan myös vaikuttavuudessa ja sen kehityksestä eduskunnalle annettujen tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

B) Luotettavaan tietoon perustuva finanssipolitiikka ja sen osana vero- ja maksupolitiikka

Teema-alueella arvioidaan finanssipolitiikan välineiden toimivuutta ja käytetyn tietoperustan riittävyyttä.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- finanssipolitiikan välineiden toimivuus. Ovatko finanssipolitiikan ohjaus- ja hallintavälineet, erityisesti kehysmenettely ja talousarviomenettely, toimivia? Miten hyvän hallinnon periaatteet toteutuvat niissä?
- finanssipolitiikan tietoperusteiden riittävyys. Onko finanssipolitiittisen päätöksenteon tietoperusta ollut riittävä? Onko finanssipolitiikan toteutuksesta ja tuloksista raportoitu riittävästi?
- veropolitiikan vaikuttavuus. Miten onnistunutta veropolitiikka on ollut finanssipolitiikan näkökulmasta ja substanssitoiminnan ohjauksen näkökulmasta? Miten toimiva verojärjestelmä kokonaisuutena on ja miten onnistuneesti verojärjestelmän eri tehtävät ja niille asetetut tavoitteet on onnistuttu yhdistämään?
- maksupolitiikan tuloksellisuus. Onko valtion maksupolitiikan tavoitteet saavutettu?

Teema-alueen raportointi tapahtuu pääosin vuosittaisessa erilliskertomuksessa valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastamisesta, finanssipolitiikan tarkastusta koskevassa osiossa syksyisin eduskunnalle annettavassa vuosikertomuksessa, erillisissä finanssipolitiikan teemaraportteina laadittavissa kertomuksissa sekä erillisissä finanssipolitiikan teemaan yksittäisiin tarkastusaiheisiin puretuvissa tarkastuskertomuksissa.

C) Vaikuttava ja kilpailukykyinen infrastruktuuri ja osaamis- ja innovaatiojärjestelmä

Teema-alueella arvioidaan investointeja infrastruktuuriin ja osaamiseen, erityisesti valtiokonsernin ulkopuolelle koskien koko yhteiskuntaa.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat:

- onko infrastruktuurin kehittäminen ollut tehokasta ja vaikuttavaa?
- onko koulutusjärjestelmä tehokas?
- onko innovaatiojärjestelmä kansainvälisesti kilpailukykyinen?

D)Laadukas lainsäädäntö osana valtiontaloudellista päätöksentekoa

Teema-alueella arvioidaan lainsäädännön toimivuutta ohjauskeinona ja tavoitteiden saavuttamisen välineenä. Arviointi tapahtuu taloudellisesta näkökulmasta eli arvioidaan säädösvalmistelun tehokkuutta samalla suhteuttaen tehokkuusvaatimus muihin tarpeisiin. Olemassa olevien säädösten laatua arvioidaan myös niiden taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Säädöksiä arvioidaan ohjauskeinona suhteessa muihin keinoihin.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- säädösvalmistelun hallinta. Onko valtioneuvoston säädösvalmistelu ollut hallittua ja onnistunutta? Ovatko ministeriöt kehittäneet säädösvalmistelua valtioneuvoston linjaamalla tavalla?
- säädösten laatu. Onko säädöksissä arvioitu riittävästi niiden vaikutuksia, erityisesti valtiontaloudellisia vaikutuksia? Ovatko säädöstekstit muuten laadukkaita ja vaatimusten mukaisia?
- säädösohjauksen toimivuus. Onko säädöksillä pystytty ohjaamaan toimintaa haluttuun suuntaan? Onko säädösohjaus ollut perusteltu ohjausvälineenä?

E)Ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta

Teema-alueella arvioidaan ympäristöriskeihin valmistautumisen, sopeutumisen ja niiden ehkäisyn taloudellista tehokkuutta.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat:

- onko ympäristöriskeihin varauduttu?
- onko varautuminen ollut tehokasta?

F)Valtion toiminnan ja omaisuuden hyvä hallinta

Teema-alueella arvioidaan hallinnon sisäisen toiminnan onnistuneisuutta taloudellisesta näkökulmasta.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- toiminnan ohjaus- ja hallintajärjestelmät. Ovatko valtioneuvostotasoiset toiminnan ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko hallinnonalakohtaiset ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko toimintakohtaiset ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia?
- omaisuuden ohjaus- ja hallintajärjestelmät. Ovatko valtioneuvostotasoiset omaisuuden hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko hallinnonalakohtaiset tai omaisuuserien ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Onko omaisuuden hoito ollut tuloksellista? Onko toiminnan

tuloksellisuudesta tai valtion omaisuudesta tuotettu tieto oikeata ja riittävää eduskunnan ohjaustarpeisiin?

Vuosittain raportoidaan vähintään yhden hallinnonalan ohjausjärjestelmän toimivuudesta.

G) Tehokas ja vaikuttava Euroopan unioni ja sen mahdollisuuksien kansallinen hyödyntäminen

Teema-alueella arvioidaan Euroopan unionin toiminnan vaikuttavuutta taloudellisesta ja kansallisesta näkökulmasta.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- Suomen EU-politiikka. Onko valtioneuvosto saavuttanut EU-politiikalle asetetut tavoitteet?
- EU-asioiden hallinta. Onko EU-asioiden hallinta, koordinaatio ja ohjaus toimivaa?
- EU:n voimavarojen hyväksikäyttö. Onko valtio saanut tai hankkinut EU:sta täysimääräisesti ne edut ja resurssit, jotka olisivat olleet mahdollisia? Onko EU-voimavarojen käyttö ollut tuloksellista?

4.2 Eduskunnalle raportointi

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 6 §:n nojalla tarkastusvirasto antaa vuosittain eduskunnalle kaksi kertomusta, jotka ovat erilliskertomus valtion tilinpäätöksestä ja tilinpäätöskertomuksesta ja vuosikertomus eduskunnalle tarkastusviraston toiminnasta. Vuosikertomus sisältää tarkastusten ja niihin perustuvan asiantuntemuksen perusteella laaditun analyysin ja synteetin valtiontalouden ja sen hoidon ja hallinnon tilasta.

Erilliskertomus valtion varainhoitovuoden 2010 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta raportoidaan siten, että erilliskertomus voidaan ilmoittaa eduskunnalle valtion tilinpäätöskertomuksen ilmoittamisen yhteydessä.

Vuosikertomus 2011 raportoidaan siten, että kertomus ilmoitetaan saapuneeksi eduskunnalle samassa täysistunnossa kuin hallituksen talousarvioesitys jolloin lähetekeskustelu voidaan käydä yhdessä talousarvioesityksen kanssa. Tarkastusten perusteella annetut havainnot ovat näin eduskunnan käytettävissä sen käsitellessä valtion talousarvioehdotusta. Vuosi-

kertomuksessa painotetaan kansalaisvaikutusten käsittelyä sekä raportoitavan tiedon hyväksikäytettävyyttä erityisesti eduskunnan näkökulmasta.

Tammikuussa 2011 annetaan eduskunnalle finanssipoliittisesta tarkastuksesta erilliskertomus (K 21/2010 vp.).

4.3 Tilintarkastuksen kohdentaminen

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman tilintarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että valtion talousarviota ja keskeisiä valtion taloudenhoitoa koskevia säännöksiä noudatetaan ja että valtion ja sen virastojen ja laitosten tuotoista, kuluista ja taloudellisesta asemasta raportoidaan oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastus turvaa tältä osin eduskunnan finanssivallan ja valtion taloudenhoitoa koskevan tilivelvollisuuden toteutumisen perusedellytyksiä.

Tilintarkastuksen lausuma-alueena on sisäinen valvonta ja tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimi sekä se, onko valtion virastojen ja laitosten toiminnallisesta tehokkuudesta (erityisesti taloudellisuus ja tuottavuus) raportoitu oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastuksessa keskeisenä tarkastuskohteena on tuottavuuden ja taloudellisuuden johtaminen ja ohjaus sekä yleensä talousohjaus ja hyvän hallinnon periaatteiden mukainen johtamisote. Tilintarkastuksissa saatujen tulosten perusteella talouden ja tuottavuuden ohjauksen ja johtamisen tilasta sekä yleensä tulosohjauksen toimivuudesta kootaan tarkastusviraston eduskuntakertomuksiin analyttinen katsaus.

Tilintarkastuksen lausuma- ja tarkastusalueet ovat laajat. Kansainvälisten ISSAI -tarkastusstandardien näkökulmasta valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman tilintarkastuksen vakioidut tuotteet sisältävät näin eräitä toiminnantarkastukselle tai tuloksellisuustarkastukselle ominaisia piirteitä¹⁰. Tämä ja varsinkin sisäisen valvonnan, tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen sisällyttäminen tilintarkastuksen lausuma-alueisiin edellyttää tilintarkastukselta riittävää resursointia ja suurempaa virasto-kohtaista tarkastuspäivien käyttöä, kuin mitä yksinomaan tilinpäätöslaskelmien ja talousarvion noudattamisen tarkastus edellyttäisi. Tulostavoitteiden asettamisen sekä tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen ja sisäisen valvonnan tarkastus ja sisällyttäminen tilintarkastuksen lausuma-

¹⁰ Vrt. tuloksellisuustarkastusta koskeva ISSAI 3000.

alueisiin on osaltaan vastaus edellä tarkasteltuihin julkisen talouden riskeihin.

4.3.1 Tilintarkastuksen kohdentaminen valtion- ja kansantalouden riskianalyysin perusteella

Valtion- ja kansantalouden riskianalyysissä tunnistetut riskit otetaan tilintarkastuksessa ja laillisuustarkastuksessa huomioon määriteltäessä tarkastuksen kohdentamista valtiontalouden tarkastusviraston tarkastussuunnitelman tilintarkastusta koskevissa osissa ja tilintarkastuksen toimintayksikön suunnitelmassa sekä laadittavissa tilintarkastuksen riskianalyysissä. Valtion- ja kansantalouden riskianalyysissä tunnistetut riskit otetaan soveltuvin osin huomioon myös tilintarkastuksen ohjeita edelleen kehitettäessä.

Valtion- ja kansantalouden riskianalyysi huomioidaan tilintarkastuksen toimintayksikön suunnitelman valmistelussa arvioimalla tunnistettujen riskien merkitystä tarkastuksen kohdentamiselle erityisesti valtiokonsernin ja valtiontalouden kokonaisuuden näkökulmasta, määriteltäessä olennaisuusrajoja ja niiden suhdetta tarkastusriskiin ja esittämällä valtion- ja kansantalouden riskianalyysiin nostettavaksi uusia valtiontalouden hoitoon liittyviä olennaisia riskejä.

Valtion- ja kansantalouden riskianalyysissä tunnistettuja riskejä voidaan hyödyntää tilintarkastustarkastusprosessin aikana tilintarkastuskohteen riskianalyysin täydentävänä näkökulmana, johon tilintarkastaja kiinnittää huomiota soveltaessaan tilintarkastusohjeita ja suorittaessaan tilintarkastusohjeiden mukaista tarkastusta.

Tilintarkastuksen suunnittelussa painotetaan valtion tilinpäätöksen merkitystä, ja riskianalyysi laaditaan koko talousarviotalouden tasolla. Tämän riskianalyysin perusteella kohdennetaan sekä tilintarkastusta että erityisesti laillisuustarkastusta.

Tilinpäätöslaskelmien ja kirjanpidon tarkastusta kohdennetaan valtion tilinpäätöksen näkökulmasta siten, että toisaalta varmistetaan valtion tilinpäätöksen näkökulmasta suurimpien erien tarkastaminen asettamalla tarkastusvaade yksikön suunnitelmassa viraston suunnitelmiin ja toisaalta olennaisuusrajoilla vähentämällä pienimpien virastojen ja laitosten tarkastusta.

Valtion uudet konsernipalveluratkaisut muuttavat toimintatapoja ja sisältävät osaksi uudenlaisia ja keskittyneitä riskejä, joiden hallinta johtamisen ja sisäisen valvonnan perinteisin keinoin on aikaisempaa vaikeampaa. Vuosien 2011–2014 tilintarkastuksissa kiinnitetään erityistä huomiota ta-

lous- ja henkilöstöhallinnon merkittäviin muutoksiin ja niihin liittyviin riskeihin.

Valtion olennaisimmat kontrolliriskit ovat ohjaus- ja johtamisjärjestelmän puutteet ja sisäisen valvonnan merkityksen aliarvioiminen sekä pitkiin ja monimutkaisiin toimintaketjuihin sisältyvät sisäisen valvonnan vaheet. Tilintarkastus käsittää valtion taloudenhoidon perustietojen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen liittyvien riskien ja sisäisen valvonnan riskien tarkastamisen. Sisäisen valvonnan ja johtamisen puutteet ovat keskeinen kontrolliriskien lähde.

Tulosohjauksen sekä tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen ja toiminnallista tehokkuutta koskevien tuloksellisuustietojen tarkastus pitää keskeisesti esillä taloudellisuuden ja tuottavuuden näkökulmaa valtion virastojen ja laitosten ohjauksessa ja johtamisessa.

Valtion tilinpäätöksessä riskialueena ovat sitoumuksia koskevien tietojen, valtuuksia koskevien tietojen sekä valtion omaisuuden arvostamista koskevat erityiset puutteellisuudet ja virheriskit. Menettelyihin kiinnitetään erityistä huomiota valtion tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

4.3.2 Varainhoitovuoteen 2010 kohdistuvat tilintarkastukset ja niiden keskeiset tavoitteet

Varainhoitovuoden 2010 tilintarkastukset kohdennetaan kaikkiin kirjanpitoyksiköihin, kahteen talousarvion ulkopuoliseen valtion rahastoon ja valtion tilinpäätökseen. Lisäksi tilintarkastusta kohdennetaan muihin kuin kirjanpitoyksikköinä toimiviin virastoihin ja laitoksiin, joille ministeriö on asettanut tulostavoitteet ja jotka ovat taloudenhoitoa ja toiminnan tuloksellisuutta koskevan tilivelvollisuuden kannalta olennaisia. Tilintarkastuskertomukset annetaan kirjanpitoyksiköiden, edellä mainittujen virastojen ja laitosten, kahden talousarvion ulkopuolisen valtion rahaston tilintarkastuksista sekä valtion tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Tilintarkastuskertomuksia annetaan varainhoitovuodelta 2010 yhteensä 90. Luettelo tarkastusprojekteista esitetään luvussa 6.

4.3.3 Vuosien 2011–2014 tilintarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat

Tilintarkastusten kohdentuminen perustuu riskianalyysiin ja siinä otetaan huomioon myös valtion tilinpäätöksen ja valtion taloudenhoidon näkökulmasta tapahtuva tarkastustarve ja tarkastuksen kohdentaminen.

Tilintarkastusta kohdennetaan budjetointimenettelyihin ja tulostavoitteiden asettamiseen, tilinpäätöslaskelmiin ja toimintakertomukseen, sisäisen valvonnan menettelyihin sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säädösten noudattamiseen. Niiltä osin kuin tilinpäätöksistä lausutaan, kaikki lausumat annetaan edelleen niin sanottuina positiivisina lausumina.

Tuloksellisuusinformaationa tarkastetaan toimintakertomuksissa esitettäviä toiminnallista tehokkuutta koskevia tietoja osana taloudellisuus- ja tuottavuustietoja.

Vuosien 2011–2014 tarkastuksen kohdentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että talous- ja henkilöstöhallinnossa on merkittäviä muutoksia ja niihin liittyviä riskejä. Tällöin perustilintarkastuksen merkitys ja tarve korostuvat. Tilintarkastuksessa on tarvetta vahvistaa kontrollien tarkastusta ja se kohdistetaan erityisesti Kieku-järjestelmän yhtenäisiin kontroleihin.

Yksikön tarkastustoimintaa kehitetään siten, että tilintarkastus, laillisuustarkastus ja järjestelmätarkastus integroidaan entistä enemmän yhdeksi kokonaisuudeksi, jossa tarkastus perustuu viraston strategiaan, viraston tarkastussuunnitelmaan ja yksikön suunnitelmaan. Tarkastuksen tehokkuudesta huolehditaan suorittamalla keskitettyjä tarkastuksia silloin, kun se toiminnan kannalta on mielekästä. Näin menetellään muun muassa palvelukeskusten tarkastuksissa ja eräiden yhtenäisten virastojen tarkastuksissa. Sisäisen valvonnan ketjutarkastuksia koordinoidaan yhdessä laillisuustarkastusten kanssa.

Pienimpien virastojen (C ja C+) tarkastusta vähennetään laatimalla niille vakiotarkastussuunnitelmat ja vakioraporttipohjat (vuosiyhteenveto ja tilintarkastuskertomus). Pienimmistä virastoista ei laadita väliraportteja. Tarkastuspäivien määrä rajoitetaan yksikön suunnitteluasiakirjoissa. Yksikön riskianalyysia (niin sanottu ABC-analyysi) kehitetään edellä esitetyt asiat huomioon ottaen siten, että tarkastuspäivien kohdentaminen voitaisiin tehdä mahdollisimman pitkälle suoraan tämän analyysin perusteella.

Tarkastusten kohdentamista tarkennetaan myös olennaisuusrajoja määrittelemällä.

Tulostavoitteiden asettamista tarkastetaan tilintarkastuksessa ainoastaan niinä vuosina, jolloin tarkastusviraston suunnitelman mukaan tehdään kyseisen hallinnonalan ohjausjärjestelmätarkastuksia.

Kieku-järjestelmä ja hallinnon rakennemuutokset lisäävät järjestelmätarkastustarvetta. Järjestelmätarkastusta kohdennetaan erityisesti hallinnon yhtenäisiin tietojärjestelmiin. Lisäksi isojen virastojen järjestelmiä on tarvetta tarkastaa. Tilintarkastusstandardit edellyttävät tietojärjestelmien kontrollien tarkastusta ja myös tältä osin tarkastustarve on kasvava.

EU-varoihin erikoistunutta tilintarkastusta jatketaan ja tarkastuksen painopiste on rakennerahastovarojen sekä EU-maataloustukien tarkastukses-

sa. Tarkastushavainnoista raportoidaan kyseessä oleville kirjanpitoyksiköille ja tarvittaessa niitä ohjaaville ministeriöille. Tärkeimmät tarkastushavainnot tuodaan esille vuosiyhteenvedoissa ja mahdollisesti tilintarkastuskertomuksissa sisäistä valvontaa koskevassa kohdassa. EU-varoihin kohdistuneista tilintarkastuksista raportoidaan lisäksi Eduskuntakertomuksessa rajatusti esittäen rajoitettuun varmuuteen perustuva arvio tarkastettujen asiakokonaisuuksien tilasta.

Työajan käytön seuranta kehitetään yhteistyössä hallintopalveluiden kanssa siten, että eri tarkastuslajeihin eli tilintarkastukseen, laillisuustarkastukseen ja ohjausjärjestelmätarkastukseen käytetty työaika voidaan kohtuullisella tarkkuudella erottaa toisistaan.

Tilintarkastukset toteutetaan tarkastusviraston vahvistamien tilintarkastusohjeiden laatuvaatimusten mukaisesti. Laadun turvaamiseksi kiinnitetään huomiota tarkastussuunnitelmiin ja tarkastusprosessin hallintaan sekä kertomuslausumien evidenssiin, selkeyteen ja yhdenmukaisuuteen. Kaikissa tilintarkastuksissa käytetään hyväksi tietokoneavusteisia menetelmiä.

Varainhoitovuotta 2011 koskevien tilintarkastusten keskeisiä tavoitteita täsmennetään toimintayksikön toimintasuunnitelmassa keväällä 2011.

4.3.4 Horisontaalinen tarkastustoiminta

Tilintarkastuksen yksikön osaamista ja tarkastusresursseja hyödynnetään kehysmenettelyn toimivuutta koskevassa tarkastuksessa, tuloksellisuustarkastuksissa ja valtion omistajaohjaukseen kohdistuvissa tarkastuksissa viraston suunnitelmassa päätetyn henkilöstövoimavarojen jakaumakehityksen puitteissa.

Osana finanssipoliittista tarkastusta varaudutaan valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksen yhteydessä esittämään lausumatyyppinen arviointi siitä, antaako valtion tilinpäätöskertomus oikeat ja riittävät tiedot (oikean ja riittävän kuvan) valtion talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista sekä taloudellista asemasta. Painopisteenä on arvioida, onko erityisesti valtion taloudellisesta asemasta esitetty oikeat ja riittävät tiedot.

Ohjausjärjestelmätarkastukseen tilintarkastuksen toimintayksikössä kohdennetaan vuosittain, tarkastettavista hallinnonaloista riippuen, noin yksi henkilötyövuosi siten, että ohjausjärjestelmätarkastuksen kohteena olevan ministeriön vastuullinen tilintarkastaja osallistuu ohjausjärjestelmätarkastukseen. Tarkastuksen kohteena olevien hallinnonalojen mukaan vaihtuvien ministeriön ja virastojen ja laitosten tilintarkastajien lisäksi ohjausjärjestelmätarkastukseen osallistuu pysyvästi yksi henkilö ohjausjär-

jestelmätarkastusta menetelmällisesti ja näkökulmaltaan kokoavana tilintarkastuksen asiantuntijana. Ohjausjärjestelmätarkastuksessa painotetaan talousarvion tarkastusta.

Osallistumalla kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviin Valtiontalouden tarkastusvirasto osaltaan edistää hyvän hallinnon periaatteiden ja tehokkaan resurssien käytön toteutumista kansainvälisessä yhteisössä ja yhteistyössä.

4.4 Laillisuustarkastuksen kohdentaminen

Laillisuustarkastusta tehdään osana vakiomuotoista tilintarkastusta ja erikseen kohdennettavia asiakokonaisuuksia koskevana tarkastuksena. Tarkastuksista raportoidaan eduskunnalle annettavissa kertomuksissa, tilintarkastuskertomuksissa ja erillisissä tarkastuskertomuksissa.

Erillisiä laillisuustarkastuksia tehdään vuosittain 2–4. Tilintarkastuksen ja laillisuustarkastuksen sisältöä määritellään tarkastuskaudella 2011.

Laillisuustarkastuksen painopisteinä ovat muun muassa

- valtion hankintatoimen laillisuuden tarkastukset
- taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon toimintojen laillisuuden ja ylimpien ohjausviranomaisten linjausten noudattamisen tarkastukset
- budjetointimenettelyiden laillisuuden ja määräysten mukaisuuden tarkastukset, hyvän budjetointitavan noudattamisen tarkastukset
- valtionapuja koskevien sääntöjen ja määräysten sekä valtionapupäätösten ehtojen noudattamisen tarkastukset
- valtion maksuperusteiden ja soveltamisen oikeellisuuden tarkastukset ja verotuksen ja sen toimittamisessa käytettävän järjestelmän oikeellisuuden tarkastukset.

Laillisuustarkastuksen kohdentaminen valtion- ja kansantalouden riskianalyysin perusteella

Valtion- ja kansantalouden riskianalyysissä tunnistetut riskit otetaan tilintarkastuksessa ja laillisuustarkastuksessa huomioon määriteltäessä tarkastuksen kohdentamista valtiontalouden tarkastusviraston tarkastussuunnitelman laillisuustarkastusta koskevissa osissa ja tilintarkastuksen toimintayksikön suunnitelmassa. Valtion- ja kansantalouden riskianalyysissä tunnistetut riskit otetaan soveltuvin osin huomioon myös laillisuustarkastuksen ohjeita edelleen kehitettäessä.

Laillisuustarkastus tilintarkastusta laajentavana ja osin siitä erillisenä tuotteena käsittelee taloudenhoidon laillisuuden ja talousarvion noudattamiseen liittyviä laillisuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen riskejä sekä laillisuutta varmistavien menettelyiden eli sisäisen valvonnan ja valtionapuvälön riskkejä eli kontrolliriskejä.

Pääsääntöisesti tarkastusviraston tarkastussuunnitelmaan sisällytetään vain niitä laillisuustarkastusaiheita, jotka liittyvät läheisesti riskianalyyseissä tunnistettuihin riskeihin.

Valtion siirtomenot ovat merkittävä laillisuusriskejä ja hyvän hallinnon vajeita sisältävä valtion taloudenhoidon ala. Laillisuusriskit siirtomenoissa ja niiden taustalla olevissa toiminnoissa liittyvät erityisesti päätöksentekojen ja toimintaprosessiin (reaaliprosessi) eikä yksin rahaprosessiin. Siirtomenot ovat laillisuustarkastuksen keskeinen painopiste vuosina 2011–2014.

4.4.1 Vuonna 2010 aloitetut laillisuustarkastukset ja niiden keskeiset tavoitteet

Vuonna 2010 aloitetut erilliset laillisuustarkastukset, joista raportoidaan keväällä 2011, ovat

- yhteishankintavelvoitteen noudattaminen (laki valtion talousarviosta 22 a §)
- maakuntien liitot EU-varojen hallinnoijina sekä avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (momentti 33.90.50).

Lisäksi on aloitettu Palkeisiin kohdistuva tarkastus, josta raportoidaan keväällä 2012.

Yhteishankintavelvoitteen noudattamisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, missä laajuudessa yhteishankintavelvoitetta on noudatettu virastoissa ja laitoksissa sekä eri tuoteryhmissä ja miksi yhteishankintavelvoitetta ei ole noudatettu.

Maakuntien liittojen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, hallinnoivatko maakuntien liitot niiden välittämää EU-rahoitusta säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Valtionavustustarkastuksen tavoitteena on selvittää, onko avustusten myöntämisessä, maksamisessa ja avustusten käytön valvonnassa noudatettu säädöksiä ja ohjeita, onko avustusprosessin sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty ja onko avustus käytetty siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty ja onko avustuksen käytöstä annettu oikeat ja riittävät tiedot.

4.4.2 Vuosina 2011–2014 aloitettavien laillisuustarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat

Laillisuustarkastuksen toteutusta jatketaan osana vakiomuotoista tilintarkastusta ja erikseen kohdennettavia asiakokonaisuuksia koskevana tarkastuksena.

Tarkastuksista raportoidaan eduskunnalle annettavissa kertomuksissa, tilintarkastuskertomuksissa ja erillisissä laillisuustarkastuskertomuksissa. Laillisuustarkastuksessa otetaan käyttöön kaikki raportointitavat, myös raportointi tilintarkastuksen yhteydessä väliraportteina sekä vuosiyhteenvedoissa ja tilintarkastuskertomuksissa. Laillisuustarkastuksista kootaan nykyistä enemmän yhteenvetotietoa, esimerkiksi valtionapujen ja hankintojen tarkastuksista.

Suunnittelukaudella laillisuustarkastuksen osuutta lisätään asteittain. Osa tilintarkastuksessa ketjutarkastuksina suoritetuista tarkastuksista voidaan korvata laillisuustarkastuksilla, erityisesti valtionapujen ja hankintojen tarkastus sekä osin tulojen ja kirjanpidon ja maksuliikkeen sisäisen valvonnan tarkastus palvelukeskuksissa.

Yksikön suunnittelun lähtökohtana on, että pääsääntöisesti tilintarkastajilla olisi tarkastuskokonaisuuksia, jossa olisi sekä tilintarkastusta että laillisuustarkastusta. Tilapäisesti tarkastajilla voi kuitenkin olla tarkastuskokonaisuus, jossa ei ole tilintarkastusta.

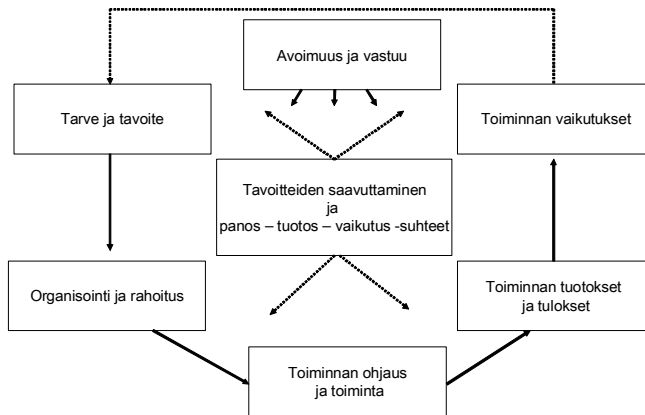
Tarkastustyöhön käytetyn työajan seuranta parannetaan niin, että saadaan eri tarkastuslajit riittävästi myös tätä kautta esille.

4.5 Tuloksellisuustarkastuksen kohdentaminen

Tuloksellisuustarkastuksen kohteena on valtion taloudenhoito. Valtion taloudenhoito on toimintaa, jossa viranomaiset käyttävät valtion varoja määrättyjen tavoitetilojen saavuttamiseksi. Taloudenhoito sisältää myös sen substanssiasioihin liittyvän päätöksenteon, joka aiheuttaa valtiolle välittömiä tai välillisiä taloudellisia seuraamuksia. Tuloksellisuustarkastuksessa tarkastetaan, onko valtion taloudenhoito ollut tarkoituksenmukaista. Tämä on tuloksellisuustarkastuksessa tulkittu taloudenhoidon tuloksellisuudeksi. Taloudenhoito on tuloksellista silloin, kun taloudenhoidosta vastaava viranomainen vastaava viranomainen edistää tavoitetilaa mah-

dollisimman paljon mahdollisimman vähin valtiontaloudellisin kustannuksin. Tämä perustuu yleiseen taloudellisen tehokkuuden periaatteeseen; valtion varoilla tulee saada kokonaisuudessaan aikaan mahdollisimman suuri määrä hyötyjä. Jokaisen tarkastuksen lähtökohtana on kysymys, ovatko vastuulliset tahot toimineet tuloksellisesti. Tuloksellisuus on myös kaikissa tuloksellisuustarkastuksissa käytettävä yleinen tarkastuskriteeri.

Tarkastuksen näkökulmia on kuvattu tuloksellisuusketjun avulla. Tuloksellisuusketju muodostuu taloudenhoidon vaiheista, joissa taloudellinen panos muuntuu toiminnaksi, tuotoksiksi ja vaikutuksiksi.

KUVIO 3. Tuloksellisuusketju

Jos tuloksellisuutta on tarkastuksen keinoin vaikea arvioida, tarkastuksessa voidaan arvioida myös sitä, onko taloudenhoidolla luotu riittävät edellytykset tuloksellisuudelle. Yksittäinen tuloksellisuustarkastus voi näin kohdistua tuloksellisuusketjun eri kohtiin tai se voidaan rajata kokonaan esimerkiksi toiminnan ohjausjärjestelmiin. Rajauksen perusteena tulee olla vaiheen olennaisuus ja riski tuloksellisuudelle.

Valtiontalouden keskeisimpien riskien ympärille on valtiontalouden tarkastusviraston strategiassa laadittu strategiset teema-alueet. Strategiset teema-alueet toimivat tarkastustoiminnan yksityiskohtaisemman suuntaamisen ja kehittämisen perustana ja muodostavat vuosikertomuksessa eduskunnalle tapahtuvan raportoinnin rungon.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamaa tuloksellisuustarkastusta suunnataan aikaisempaa vahvemmin ja laajemmin yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sen edellytyksiä arvioivaan vaikuttavuustarkastukseen. Vaikuttavuussuuntautuneen tuloksellisuustarkastuksen tärkeimpänä tehtävänä on toteuttaa vaikuttavuutta ja siihen liittyvää kustannustehokkuutta koske-

va hallituksen ja hallinnon tilivelvollisuus ja vastuunalaisuus, sekä vastuullistaa hallitusta ja hallintoa ottamaan paremmin ja järjestelmällisemmin huomioon toimenpiteiden vaikuttavuuden näkökulmat politiikkavalmistelussa ja toimintaa koskevassa raportoinnissa.

Vaikuttavuustarkastus voi olla (1) tarkastusviraston omilla aineistoilla tehtävää suoraa vaikuttavuuden tarkastusta tuloksellisuustarkastusta koskevan ISSAI 3000 -standardin mukaisesti, tai (2) hallituksen ja hallinnon ensisijaisella tuottamisvastuulla olevan vaikuttavuustiedon laadun tai vaikuttavuustiedon hyödyntämisen edellytyksiä arvioivaa tarkastusta, tai (3) vaikuttavuuden edellytysten olemassa oloa arvioivaa tarkastusta. Vaikuttavuustarkastus voi näin käsitellä tarkastusnäkökulmassaan vaikuttavuuden kysymyksiä eri tavoin ja sen vuoksi voidaan puhua myös vaikuttavuussuuntautuneesta tuloksellisuustarkastuksesta. Vaikuttavuussuuntautunut tuloksellisuustarkastus tuottaa tietoa ja perusteita julkisen talouden kestävyyttä ja tehokkuutta parantaville uudistuksille (säästötoimia, uudelleen kohdentamista koskevia suosituksia ja perusteita, ehdotuksia tehokkaammiksi toimintamalleiksi) tai ehdotuksia vaikuttavuuden edistämiseksi paremmin toimiviksi ohjaus- ja hallintavälineiksi.

Vaikuttavuuskysymyksiin kohdistuu laaja tarkastustarve. Tarkastusviraston niukkojen voimavarojen vuoksi strategiakaudella ei voida kattavasti tarkastaa vaikuttavuutta. Tarkastusvirasto pyrkii suuntaamaan tuloksellisuustarkastuksen lisääntyvästi vaikuttavuustarkastukseen. Tarkoituksena on jatkaa tuloksellisuustarkastuksen suuntaamista vaikuttavuusnäkökulmaa käsitteleviin tarkastuksiin. Tavoitteena on vuosittain järjestelmällisesti lisätä vaikuttavuusnäkökulmaan suuntautuvia tarkastuksia.

Vuodelta 2010 käynnissä olevat tuloksellisuustarkastukset ja vuonna 2011 aloitettavat tuloksellisuustarkastukset on esitetty teema-alueittain luvussa 6.

4.5.1 Horisontaalinen tarkastustoiminta

Tarkastusviraston työjärjestyksen 38 §:n mukaisesti toimintayksiköt, voivat sopia keskenään yhteisistä hankkeista ja niiden toteuttamisesta sekä voimavarojen käyttämisestä toisen yksikön pääasiallisella vastuulla oleviin tehtäviin. Finanssipoliittiseen tarkastukseen ja ohjausjärjestelmätarkastukseen ja omistajaohjaukseen kohdistetussa tarkastustoiminnassa hyödynnetään eri toimintayksiköiden erityisosaamista. Kohdistettaessa tuloksellisuustarkastusta ja laadittaessa tarkastusasetelmia otetaan huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla tarkastushavaintojen hyödyntäminen finanssipoliittiseen tarkastukseen raportoinnissa.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö tekee vuosittain vähintään yhden hallinnonalan ohjausjärjestelmätarkastuksen yhteistyössä tilintarkastuksen toimintayksikön kanssa.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö osallistuu Johdon tuen toimintayksikön suorittamiin finanssipolitiikan tarkastuksiin. Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö varaa oman toiminnan suunnittelussa valtiovarainministeriön hallinnonalan tarkastuksesta vastaavan tuloksellisuustarkastuspäällikön resursseja finanssipolitiikan tarkastuksiin sekä resurssi tarkastussuunnitelmassa olevia finanssipolitiikan teema-alueelle sijoituvia tuloksellisuustarkastuksia.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö osallistuu EU:n ylimpien tarkastusviranomaisten muodostaman finanssipolitiikan tarkastuksen verkoston ja Eurooppa 2020 -strategia (Lissabonin strategian) tarkastuksen verkoston toimintaan.

4.6 Finanssipolitiikan tarkastuksen kohdentaminen

Valtiontalouden tarkastusvirasto tekee finanssipolitiikan tietoperustan luotettavuuteen, valtiontalouden kehysmenettelyn ja muiden finanssipolitiikan sääntöjen ja hallintavälineiden toimivuuteen ja tuloksellisuuteen sekä finanssipolitiikan vaikuttavuuteen kohdistuvaa finanssipoliittista tarkastusta. Finanssipolitiikan tarkastuksen piiriin otetaan myös Euroopan unionin vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen Suomen vakausohjelman ja sen päivitysten mukaisten tavoitteiden saavuttaminen ja vakausohjelman tietoperusta.

Finanssipoliittinen tarkastus osaltaan varmentaa oikeat ja riittävät tiedot valtion taloudellisesta asemasta valtiokonsernina ja osana kansantaloutta. Finanssipoliittisen tarkastuksen varmentamistehtävä kohdistuu erityisesti julkisen talouden kestävyttä ja valtion nettovarallisuusaseman kehitystä koskeviin tietoihin. Finanssipolitiikan tarkastus sisältää hallituksen eduskunnalle finanssipolitiikan vaikuttavuutta koskevien tietojen tarkastuksen.

Finanssipolitiikan tarkastusta ryhdytään kohdentamaan myös valtion tuloihin ja erityisesti verojärjestelmän toimivuuteen ja veropolitiikan vaikuttavuuteen.

Finanssipoliittista tarkastusta suoritetaan tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen menetelmiä yhdistävänä tarkastuksena, johon henkilötyöpäiviä kohdentavat johdon tuen tarkastusresurssien lisäksi tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen toimintayksiköt. Toimintayksiköt so-

pivat keskenään finanssipolitiikan alueen tarkastuksien toteuttamisesta sekä voimavarojen käyttämisestä.

Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipoliittinen tarkastus ja sen puitteissa tehtävä Euroopan unionin ja maailmanlaajuinen yhteistyö pyrkivät osaltaan vastaamaan Euroopan unionin talous- ja rahaliiton ja vakaus- ja kasvusopimuksen vaikuttavuuden ja uskottavuuden riskeihin.

Finanssipoliittinen tarkastus tulee osaltaan pureutumaan myös Suomen julkisen talouden kokonaisuuden hallinnan ja erityisesti valtion- ja kuntatalouden suhteen riskeihin ja sitä kautta hyvinvointivaltion rahoitusperustaan kohdistuvaan riskiin. Tarkastusta kohdennetaan erityisesti myös kuntien tuottavuuden ohjaukseen ja peruspalveluohjelman toimivuuteen. Valtion ja kuntien taloussuhteen ja hyvinvointivaltion jatkuvuuden riskit on tunnistettu valtiontalouden tarkastusviraston eduskunnalle finanssipolitiikan tarkastuksesta antamassa erilliskertomuksessa K 21/2010 vp.

Tarkoitus on suorittaa laajempaa finanssipolitiikan tarkastusta siten, että vaalikauden lopulla ja vaali- ja hallituskauden puolenvälin tarkistusten yhteydessä olisi eduskunnan ja hallituksen käytettävissä laajempi finanssipolitiikan tarkastuksen laajempi teemaraportti.

Horizontaalinen tarkastustoiminta

Vuoden 2011 aikana päivitetään finanssipolitiikan tarkastuksen teemasuunnitelma ja yhteen sovitetaan tarkastuksien suunnittelu ja resursointi toimintayksiköiden kesken sekä laaditaan tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen ohjeita ja eräiltä osin laillisuustarkastuksen standardeja soveltava tarkastusohjeistus finanssipolitiikan tarkastukselle. Tässä yhteydessä suunnitellaan kehysten noudattamista koskeva tarkastus ja toimintayksiköiden työn yhteensovittaminen koko vaalikaudelle. Ohjeiden laadinnan yhteydessä arvioidaan tarve eduskuntakertomusraportointia täydentävien mutta täysimittaista tuloksellisuustarkastuskertomuksia suppeamman tarkastuskertomustuotteen ottamiselle käyttöön.

Vuoden 2011 aikana jatketaan finanssipolitiikan vuosittaista jatkuvaa tarkastusta ja laaditaan johdon tuen ja tuloksellisuustarkastuksen yhteistyönä veropolitiikan vaikuttavuuden tarkastuksen teemasuunnitelma. Vuoden aikana laaditaan esiselvitys tai muutoin arvioidaan hallitusohjelman ja kehysmenettelyn välisen suhteen tarkastusta. Teemataarkastusta finanssipolitiikan sääntökehikon toimivuudesta ja finanssipolitiikan vaikuttavuudesta jatketaan. Veropolitiikan vaikuttavuuden tarkastus aloitetaan muodostamalla yleinen tarkastuskriteerien malli ja aloittamalla veropolitiikan tietoperustaan ja vaikuttavuuden edellytyksiin kohdistuva jatkuva

tarkastus. Tavoitteena on, että vuoden 2012 lopulla voidaan toteuttaa ensimmäinen raportointi.

Kuntatalouden tilaa ja PARAS - hanketta koskeva analyysi kootaan tuloksellisuustarkastusten ja mahdollisen täydentävän analyysin pohjalta. Tuloksellisuustarkastuksen toimintoyksikössä varataan resursseja tämän yhteenvedon laatimiseen.

Finanssipoliittisen tarkastuksen suunnittelutyön osana tehdään myös VM:n hallinnonalan riskianalyysi siten kuin tuloksellisuustarkastuksen riskianalyysiä ohjaavan ryhmäpäällikön kanssa erikseen sovitaan.

Finanssipoliitiikan tarkastuksessa hyödynnetään ja kehitetään edelleen Contact Committeeen perustuman finanssipoliittisen verkoston työskentelyä. Finanssipoliittisen verkoston työskentelyyn varataan resursseja siten, kuin jäljempänä olevassa resurssisuunnitelmassa on esitetty.

4.7 Kansainvälinen tarkastusyhteistyö

Tarkastusalan kansainvälisen yhteisön jäsenenä tarkastusvirasto tukee osaltaan ylimmän ulkoisen tarkastuksen kansainvälistä kehitystä, muun muassa osallistumalla INTOSAIn toimintaan, toimimalla aktiivisesti kansainvälisen standardityön alalla, kantamalla vastuuta tarkastusalan kansainvälisille yhteisöille kuuluvista tehtävistä ja velvoitteista sekä toimimalla kansallisesti tarkastusalan parhaiden käytäntöjen mukaisesti. Tarkastusviraston kansainvälinen tarkastus- ja asiantuntijatyö suunnataan siten, että kansainvälinen tarkastus- ja asiantuntijatyö voidaan hyödyntää tarkastusviraston strategian mukaisessa tarkastusraportoinnissa. Finanssi- ja talouskriisin seurauksena EURO alueella on sitouduttu kansainvälisiin kriisinhallintamekanismeihin, joista seuraa taloudellisia vastuita myös suomen valtiontaloudelle. Noudattamalla tarkastuksen ja asiantuntijatoiminnan suuntaamisen yleisinä kriteereinä taloudellista merkitystä ja asiaan liittyvää taloudellista riskiä tarkastusviraston kansainvälistä toimintaa suunnataan EU:n kriisinhallintamekanismeihin.

Vastaavasti ympäristöriskeihin liittyy olennaisena ominaispiirteenä rajat ylittäviä vaikutuksia. Tarkastusvirastossa on siten suunnattu strategisen teema-alueen – ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta – tarkastustoimintaa siten, että tarkastusvirasto osallistuu INTOSAIn Environmental Auditing - työryhmän työskentelyyn.

Valtion talouden tarkastusvirasto tukee osaltaan Suomen kansallista intressissä ja oman henkilöstön ammatillista kehittymistä tukemalla suomalaisten virkamiesten pääsyä määräaikaikaisiksi unionin toimielimiin.

Suunnittelukaudelle ei ole suunniteltu toteutettavaksi kansainvälisiä tuloksellisuustarkastuksia tai yhteistarkastuksia. Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö osallistuu EU:n ylimpien tarkastusviranomaisten muodostaman finanssipolitiikan tarkastuksen verkoston ja Lissabonin strategian tarkastuksen verkoston toimintaan. Finanssipolitiikan tarkastuksen verkoston toiminnan puitteissa varaudutaan osallistumaan EU:n kriisinhallintamekanismin tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan.

Toimintayksiköt resursoivat seuraavat kansainväliset tarkastus- ja asiantuntijatehtävät:

- Working Group on Key National Indicators siten, että vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn lisäksi tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö isännöi vuonna 2011 työryhmän kokouksen Helsingissä
- INTOSAI Task Force Global Financial Crisis – Challenges to SAIs siten, että tuloksellisuustarkastuksen ja Johdon tuen toimintayksikkö osaltaan resursoivat vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn
- Working Group on Environmental Auditing (www.environmental-auditing.org) siten, että tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö resursoi vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn
- INTOSAI Working Group on Public Debt siten, että tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö resursoi vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn ja ottaa suunnittelussa huomioon vuoden 2012 kokouksen isännöinnin
- EUROSAI In IT-Working Group siten, että tilintarkastuksen toimintayksikkö resursoi vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn
- European VAT Working Group siten, että tilintarkastuksen toimintayksikkö resursoi vuoden 2011 työryhmätyöskentelyn
- European Space Agency (ESA) tilintarkastus siten, että tilintarkastuksen toimintayksikkö resursoi tarkastustehtävän. Tilintarkastuksen toimintayksiköstä on siirretty virkavapausmenettelyssä yksi henkilötyövuosi ESA tarkastustehtäviin.

4.8 Kantelut ja asiantuntijatoiminta

4.8.1 Asiantuntijatoiminnan kohdentamisen periaatteet

Asiantuntijatehtävät ovat tarkastusviraston tavoitteiden kannalta keskeisiä vaikuttamistapoja. Useissa tilanteissa juuri tilintarkastuksen ja laillisuus-

tarkastuksen osa-alueilla tarkastusvirasto on ainoa asiantuntija, jolla on tietoa käytännöstä.

Välittömästi perustehtävään liittyvissä asiantuntijatehtävissä toimintaa jatketaan aikaisempaan tapaan. Tehtäviä vastaanotettaessa tulee aina harakita, onko se tarkastusviraston tehtävään kuuluva ja onko sillä riittävästi merkitystä viraston tavoitteiden toteuttamisen kannalta. Kansalliset tehtävät ovat yleensä priorisoinnissa tarkastusviraston tehtävän kannalta tärkeämpiä kuin kansainväliset tehtävät.

4.8.2 Kantelutoiminnan kohdentamisen periaatteet

Kantelut, lausunnot ja oikeudellinen neuvontatoiminnan tehtävänä on käsitellä valtion taloudenhoitoon kohdistuvia tarkastusvirastolle teytyjä kanteluja, seurata valtionhallinnon väärinkäytösasioita, käsitellä virastojen ja laitosten tarkastusvirastoon tekemiä väärinkäytösilmoituksia, valmistella lausuntoja lähinnä hallinnollisista ja oikeudellisista kysymyksistä sekä antaa oikeudellista neuvontaa käytännön tarkastustyötä koskevissa asioissa. Toiminnassa varaudutaan myös niiden kantelujen käsittelyyn, joita tarkastusvirastoon tehdään vaali- ja puoluerahoituksen laillisuusvalvontaviranomaisena.

Kanteluja arvioidaan tulevan vuoden 2011 aikana noin 60 kappaletta. Kanteluista tarkastusvirasto pyytää eri viranomaisten lausuntoja ja selviytyksiä ja päättää sen jälkeen mihin toimenpiteisiin kantelut antavat aiheutta.

Valtion virastojen ja laitosten arvioidaan tekevän vuoden 2011 aikana noin 35 kappaletta ilmoituksia toiminnassaan esiin tulleista väärinkäytöksistä. Esiin tulleiden epäkohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä vastaisuudessa pyritään estämään jo ennakolta olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Väärinkäytösilmoituksilla tarkastusvirasto valvoo sitä, että valtion virastot ja laitokset ryhtyvät väärinkäytöstapauksissa asianmukaisiin toimenpiteisiin. Lain mukaan virastojen ja laitosten on tehtävä rikosilmoitus, jos niiden toiminnassa on tehty valtion varoihin tai omaisuuteen kohdistunut rikos. Väärinkäytösilmoitukset kertovat omalta osaltaan sisäisessä valvonnassa esiintyvistä puutteista, joihin pyritään tarkastuksellisin keinoin vaikuttamaan. Kantelujen ja väärinkäytösilmoitusten käsittelyn resurssitarve vuosina 2011–2014 on 330 henkilötyöpäivää, josta laatu- ja kantelupäällikön osuus 100 henkilötyöpäivää ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön osuus 230 henkilötyöpäivää.

5 Puolue- ja vaalirahoituksen valvonta

5.1 Säädösperusta

Puoluelaki (10/1969, muutettu 683/2010) ja laki ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) perustavat Valtiontalouden tarkastusvirastolle tehtäviä lainsäädännössä mainittujen ilmoitusvelvollisten ilmoitusten vastaanottamiseksi ja ilmoituksiin kohdistuvien valvontatoimenpiteiden toteuttamiseksi. Tehtävät toteutetaan kokonaisuutena tarkastusviraston toimintayksiköiden yhteistyönä.

Tarkastusviraston tehtävät jakaantuvat lainsäädännön perusteella:

1. ilmoitusten vastaanottamiseen ja julkaisemiseen liittyviin asiakirjahallinnon tehtäviin sekä
2. vastaanotettujen asiakirjojen oikeellisuuden varmentamiseen sekä lainsäädännössä mainittujen rajoitteiden noudattamista varmentaviin toimiin.

Asiakirjahallintoon ja ilmoitusten julkaisemiseen liittyvät tehtävät toteutetaan tarkoitusta varten rakennettavassa tietojärjestelmässä. Valvontatoimenpiteitä varten laaditaan erillinen tarkastussuunnitelma.

Vaalirahoituslain perusteella tarkastusvirastolle ilmoitusvelvollisia ovat

1. eduskuntavaaleissa kansanedustajaksi valittu ja vaalien tulosta vahvistettaessa varaedustajaksi määrätty
2. presidentinvaalissa ehdokkaan asettanut puolue ja ehdokkaan asettaneen valitsijayhdistyksen vaaliasiamies tai tämän varamies
3. kunnallisvaaleissa valtuutetuksi tai varavaltuutetuksi valittu
4. europarlamenttivaaleissa Euroopan parlamentin jäseneksi valittu ja vaalien tulosta vahvistettaessa varajäseneksi määrätty.

Puoluelain perusteella tarkastusvirastolle ilmoitusvelvollisia ovat

1. rekisteröidyt puolueet
2. valtionavustusta saavien puolueiden valtionavustuspäätöksessä mainitut yhteisöt (piirijärjestöt ja naisjärjestöt)
3. yhteisöt, jotka puolue on ilmoittanut tarkastusvirastolle lähiyhteisöikseen

4. puolueen muut puolueyhdistykset mikäli yhdistys on saanut tukea yli 1 500 euroa kalenterivuodessa.

Tarkastusvirasto voi kohdistaa valvonnallisia toimenpiteitä edellä mainittuihin henkilöryhmiin ja yhteisöihin lukuun ottamatta puolueyhdistyksiä, joilta vastaanotetaan ainoastaan ilmoituksia ilman varsinaista valvonnallista tehtävää.

5.2 Vaalirahoituksen valvonta

5.2.1 Resurssiallokaatio 2011–2014

Vaalirahoituksen valvontaan liittyvät tehtävät toteutetaan kokonaisuutena tarkastusviraston toimintayksiköiden yhteistyönä. Resurssiallokaation suunnittelussa on huomioitava, että vaalirahoituslain määrittämä tehtävä on vaalikohtainen.

Henkilötyöpäivinä määritelty resurssitarve jakautuu suunnittelukaudella tehtävittäin ja toimintayksiköittäin seuraavasti:

TAULUKKO 3 Vaalirahoituksen resurssiallokaatio

	Ilmoitusten vastaanotto ja neuvontapalvelut (JT)	Asiakirjahallinta ja tallennustyö (TY)	Valvonta ja kertomuksen laadinta (TL)	Muu asiantuntijatyö (TL)	Yhteensä
2011					
Eduskuntavaalit	80 htp	30 htp	80 htp	20 htp	210 htp
2012					
Presidentinvaalit ja kunnallisvaalit	80 htp	200 htp	80 htp	20 htp	380 htp
2013					
Ei vaaleja				10 htp	10 htp
2014					
Europarlamenttivaalit	80 htp	20 htp	80 htp	20 htp	200 htp

5.3 Puoluerahoituksen valvonta

5.3.1 Resurssiallokaatio 2011–2014

Puoluerahoituksen valvontaan liittyvät tehtävät toteutetaan kokonaisuutena tarkastusviraston toimintayksiköiden yhteistyönä. Resurssiallokaation suunnittelussa on huomioitava, että vaalirahoituslain määrittämä tehtävä on jatkuva.

Henkilötyöpäivinä määritelty resurssitarve jakautuu suunnittelukaudella tehtävittäin ja toimintayksiköittäin seuraavasti:

TAULUKKO 4 Puoluerahoituksen resurssiallokaatio

	Neuvonta- palvelu (JT)	Asiakirjahallinta ja järjestelmän ylläpito (TY)	Valvonta ja tarkastustyö (TL+TT)	Muu asian- tuntijatyö (TL)	Yhteensä
2011	100 htp	150 htp	160 htp	20 htp	430
2012	100 htp	150 htp	160 htp	20 htp	430
2013	100 htp	150 htp	160 htp	20 htp	430
2014	100 htp	150 htp	160 htp	20 htp	430

6 Tarkastukset, raportointi ja resurssiallokaatio

6.1 Eduskunnalle raportointi perustuslaissa säädetyistä valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta 2011–2014

Kaikki kertomukset kuuluvat valtiopäiväasiakirjasarjaan.

TAULUKKO 5 Eduskunnalle raportointi perustuslaissa säädetyistä valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta 2011–2014

Erilliskertomus valtion vuoden 2010 tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Vuosikertomus 2011

Erilliskertomus valtion vuoden 2011 tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Vuosikertomus 2012

Erilliskertomus valtion vuoden 2012 tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Vuosikertomus 2013

Erilliskertomus finanssipolitiikan vaikuttavuudesta

Erilliskertomus valtion vuoden 2013 tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Vuosikertomus 2014

6.2 Eduskunnalle raportointi vaalirahoituksen laillisuusvalvonnasta 2011–2014

TAULUKKO 6 Vaalirahoituksen valvontakertomukset eduskunnalle

Eduskuntavaalit 2011	12/2011
Presidentinvaalit 2012	10/2012
Kunnallisvaalit 2012	6/2012
Europarlamenttivaalit 2014	2/2015

6.3 Eduskunnalle raportointi puoluelain laillisuusvalvonnasta 2011–2014

TAULUKKO 7 Puoluelain valvontakertomukset eduskunnalle

Vuosien 2010 (syyskuu–joulukuu) ja 2011 valvontatoiminta	3/2012
Vuoden 2012 valvontatoiminta	3/2013
Vuoden 2013 valvontatoiminta	3/2014

6.4 Finanssipolitiikan tarkastukset vuonna 2011

Tarkastus

Valtiontalouden kehysmenettelyn ja finanssipolitiikan sääntöjen ja tavoitteiden finanssipolitiittisen raportoinnin jatkuva tarkastus

Vuoden 2012 finanssipolitiikan sääntökehikoita ja vaikuttavuutta koskevaan teemaraportin tarkastus

Veropolitiikan vaikuttavuuden tarkastus (tarkastuskriteerien ja tarkastusasetelmien muodostaminen, raportointi loppuvuonna 2012)

Hallitusohjelman ja kehysmenettelyn välinen suhde

TAULUKKO 8 Finanssipolitiikan tarkastukset vuonna 2011

6.5 Tilintarkastukset vuonna 2011¹¹

	2010 AdeEkon proj.nro	2011 AdeEkon proj.nro
Tasavallan presidentin kanslia		
Tasavallan presidentin kanslia	61010	61011
Valtioneuvoston kanslia		
Valtioneuvoston kanslia	61100	61101
Ulkoasiainministeriön hallinnonala		
Ulkoasiainministeriö	61200	61201
Oikeusministeriön hallinnonala		
Oikeusministeriö	61300	61301
Rikosseuraamuslaitos	61320	61321
Sisäasiainministeriön hallinnonala		
Sisäasiainministeriö	61400	61401
Hallinnon tietotekniikkakeskus	61610	61611
Hätäkeskuslaitos	61600	61601
Maahanmuuttovirasto	61410	61411
Pelastusopisto	61560	61561
Rajavartiolaitos	61570	61571
Poliisihallitus	61620	61621
Puolustusministeriön hallinnonala		
Puolustusministeriö	61800	61801
Puolustushallinnon rakennuslaitos	61820	61821
Puolustusvoimat	61810	61811
Valtiovarainministeriön hallinnonala		
Valtiovarainministeriö	61900	61901
Ahvenanmaan valtionvirasto	61960	61961

¹¹ Luettelossa vuoden 2011 kirjanpitoyksiköt on porrastettu vasempaan reunaan. Kirjanpitoyksikköön kuuluvat virastot ja laitokset, joiden tilintarkastuksesta annetaan tilintarkastuskertomus, on sisennetty sen kirjanpitoyksikön jälkeen, johon ne kirjanpitoyksikköorganisaatiossa kuuluvat.

	2010 AdeEkon proj.nro	2011 AdeEkon proj.nro
Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)	61970	61971
Itä-Suomen AVI	61980	61981
Lapin AVI	61990	61991
Lounais-Suomen AVI	62000	62001
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	62010	62011
Pohjois-Suomen AVI	62020	62021
Tilastokeskus	61950	61951
Tullihallitus	61940	61941
Valtiokonttori	61920	61921
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	61910	61911
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	62030	62031
Verohallinto	61930	61931
Väestörekisterikeskus	61480	61481
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		
Opetus- ja kulttuuriministeriö	62100	62101
Kansallisarkisto	62320	62321
Museovirasto	62350	62351
Opetushallitus	62110	62111
Suomen Akatemia	62330	62331
Suomenlinnan hoitokunta	62360	62361
Valtion taidemuseo	62340	62341
Yliopistojen palvelukeskus Certia	62370	
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		
Maa- ja metsätalousministeriö	62500	62501
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	62510	62511
Maaseutuvirasto	62610	62611
Elintarviketurvallisuusvirasto	62600	62601
Geodeettinen laitos	62580	62581
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	62520	62521
Maanmittauslaitos	62570	62571
Metsäntutkimuslaitos	62550	62551
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	62560	62561

	2010 AdeEkon proj.nro	2011 AdeEkon proj.nro
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		
Liikenne- ja viestintäministeriö	62800	62801
Ilmatieteen laitos	62860	62861
Liikennevirasto	62900	62901
Liikenteen turvallisuusvirasto	62910	62911
Viestintävirasto	62850	62851
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		
Työ- ja elinkeinoministeriö	63100	63101
Energiamarkkinavirasto	63130	63131
Geologian tutkimuskeskus	63020	63021
Kilpailuvirasto	63110	63111
Kuluttajatutkimuskeskus	63080	63081
Kuluttajavirasto	63070	63071
Matkailun edistämiskeskus	63120	63121
Mittatekniikan keskus	63050	63051
Patentti- ja rekisterihallitus	63010	63011
Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	63060	63061
Teknologian tutkimuskeskus VTT	63030	63031
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	63040	63041
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)	64150	64151
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	64160	64161
Hämeen ELY-keskus	64170	64171
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	64180	64181
Kainuun ELY-keskus	64190	64191
Keski-Suomen ELY-keskus	64200	64201
Lapin ELY-keskus	64210	64211
Pirkanmaan ELY-keskus	64220	64221
Pohjanmaan ELY-keskus	64230	64231
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	64240	64241
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	64250	64251
Pohjois-Savon ELY-keskus	64260	64261
Satakunnan ELY-keskus	64270	64271
Uudenmaan ELY-keskus	64280	64281

	2010 AdeEkon proj.nro	2011 AdeEkon proj.nro
Varsinais-Suomen ELY-keskus	64290	64291
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		
Sosiaali- ja terveysministeriö	63200	63201
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	63290	63291
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	63270	63271
Säteilyturvakeskus	63250	63251
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	63280	63281
Ympäristöministeriön hallinnonala		
Ympäristöministeriö	63400	63401
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	63420	63421
Suomen ympäristökeskus	63410	63411
Valtion tilinpäätös	64600	64601
Yhteensä	88 kpl	87 kpl
Talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot		
Palosuojelurahasto	63710	63711
Öljysuojarahasto	63700	63701
Tilintarkastukset yhteensä	90 kpl	89 kpl
Täydentävät järjestelmätarkastukset		
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	64150J	
SAP-pilotti (RVL)	61570J	
SAP-pilotti (SA)	62330J	
SAP-pilotti (VK)	61920J	
Sosiaali- ja terveysministeriö	63200J	
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	63280J	
Työ- ja elinkeinoministeriö	63100J	
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	62030J	
5–10 myöhemmin määriteltävää kohdetta		XJ

	2010 AdeEkon proj.nro	2011 AdeEkon proj.nro
Virasto- ja yksikötason yhteistyöryhmissä toteutettavat tarkastukset		
Kehysmenettelyn noudattaminen	20018	
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	63100OH	
Sisäasiainministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	61401OH	
Kehittämis- ja tukiprojektit		
ATK-avusteisen tarkastuksen kehittäminen	71509	
EU-varainsiirtojen tarkastuksen kehittäminen (EVT)	71519	
Erikseen seurattavat projektit		
ACL-tuki	7910	
EVT-tuki, kohdistamaton	7920	
Puolue- ja vaalirahoitusvalvonta		
Puolue- ja vaalirahoitusvalvonta	80200	
Palke-tarkastus	67040	

6.6 Laillisuustarkastukset vuonna 2011

6.6.1 Käynnissä olevat tarkastukset vuonna 2011

Hanke	Valmistuminen
Yhteishankintavelvoitteen noudattaminen (laki valtion talousarviosta 22 a §)	03/2011
Maakuntien liitot EU-varojen hallinnoijina	04/2011
Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (momentti 33.90.50)	04/2011
Palke-tarkastus	03/2012

6.6.2 Aloitettavat tarkastusaiheet 2011

Hanke	Valmistuminen
Avustukset veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista tieteen, taiteen, liikunnan ja nuorisokasvatustyön edistämiseen	6/2012
Valtion vastinrahan maksaminen yliopistoille	6/2012
Väylähankkeiden valtuuksien budjetointi ja valtuusseuranta	4/2012
Asiantuntijapalveluiden hankinta	4/2013

6.7 Tuloksellisuustarkastukset vuonna 2011

6.7.1 Käynnissä olevat tarkastukset

Tarkastusaihe	AdeEkon Proj.no.	Tekijä	Valmistuminen	HA
Teema-alue A – Tuottavuus, taloudellisuus ja vaikuttavuus sekä palvelukyky				
Erityisopetuksen vaikuttavuus perusopetuksessa	20109	Kirjavainen	II/2011	OKM
Humanitaarinen apu	20119	Lindman	II/2011	UM
Koulutuksen määrällinen ennakointi	20378	Kalijärvi, Metsä	I/2011	OKM
Lastensuojelu	20090	Hanhinen, Rintala	esiselvitys käynnissä	STM
Poliisin ja syyttäjän yhteistyö	20059	Miettinen E.	I/2011	SM
Puolustusvoimien rakennemuutostoiminta	20047	Ollila	I/2011	PLM
Sotainvalidien ja veteraanien kuntoutus	20178	Juutilainen, Luoto	I/2011	VM
Tilahallinta puolustushallinnossa	20010	Hoikkala, Ollila	II/2011	PLM
Toisen asteen koulutuksen rakennejärjestelyt	20210	Kalijärvi, Metsä	esiselvitys käynnissä	OKM
Tuottavuuden mittaaminen	20099	Stenman	I/2011	VM
Tuottavuusohjelman toimeenpano OM:n hallinnonalalla	20098	Hamppula-Luoto	II/2011	OM
Tuottavuusohjelman vaikuttavuus	20089	Tiili	I/2011	VM
Vammaispalvelut	20408	Koskinen	I/2011	STM
Äkillisten rakennemuutosalueiden tukeminen	20160	Pottonen, Vehkasalo	esiselvitys käynnissä	TEM

Tarkastusaihe	AdeEkon Proj.no.	Tekijä	Valmistuminen	HA
Teema-alue B – Luotettavaan tietoon perustuva finanssipoliittika ja sen osana vero- ja maksupoliittika				
Tullin toiminnan tuloksellisuus harmaan talouden torjunnassa	20230	Näätänen	esiselvitys käynnissä	VM
Teema-alue C – Vaikuttava ja kilpailukykyinen infrastruktuuri ja osaamis- ja innovaatiojärjestelmä				
Kaupunkipoliittikan toteuttaminen	20258	Halonen	I/2011	TEM
Liikennepoliittisten tavoitteiden saavuttaminen	20238	Estlander	II/2011	LVM
Yliopistojen inhimillisten voimavarojen hyödyntäminen	20100	Oksanen T	esiselvitys käynnissä	OKM
Teema-alue D – Laadukas lainsäädäntö osana valtiontaloudellista päätöksentekoa				
Sairasvakuutusjärjestelmä	20139	Nurminen	I/2011	STM
Sosiaali- ja terveysalan säädösvalmistelu	20060	Koskinen, Nurminen, Määttä, Oksanen E.	esiselvitys käynnissä	STM
Työsuojelu	20219	Martikka	I/2011	STM
Teema-alue E – Ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta				
Energia- ja ilmastostrategia	20159	Niemenmaa, Kivimaa	II/2011	YM
Energiaverotus	20278	Mäkinen, Sirola	I/2011	YM
VR-konserni: yhteiskunnalliset palvelutavoitteet ja omistajaoh- jaus	20177	Koivunen	I/2011	VNK
Ympäristötekniikan edistäminen	20288	Ojala	I/2011	TEM

Tarkastusaihe	AdeEkon Proj.no.	Tekijä	Valmistuminen	HA
Teema-alue F – Valtion toiminnan ja omaisuuden hyvä hallinta				
Ohjausjärjestelmätarkastus PLM	20039	Ollila	I/2011	PLM
Merenkulun tukeminen	20249	Virta	esiselvitys käynnissä	LVM
Pitkäaikaistyöttömien työllistyminen ja syrjäytymisen ehkäisy	20239	Juvonen, Vehkasalo	I/2011	TEM
Sairauspoissaolot ja niiden seuranta valtionhallinnossa	20259	Paukkala	II/2011	VM
Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmähankkeet	20428	Voutilainen	I/2011	VM
TEM hallinnonalan ohjausjärjestelmä	20140	Sälli K	II/2011	TEM
Valtion toimitilat ja konserniohjaus	20189	Mustonen	I/2011	VM
Valtion vastuusitoumukset ja piilevä velka	20148	Niemelä	I/2011	VM
YM:n ohjausjärjestelmätarkastus	20049	Turtiainen	I/2011	YM

Teema-alue G – Tehokas ja vaikuttava Euroopan unioni ja sen mahdollisuuksien kansallinen hyödyntäminen

6.7.2 Vuonna 2011 aloitettavat tarkastusaiheet

Tarkastusaihe	AdeKon Proj.no.	HA
Teema-alue A – Tuottavuus, taloudellisuus ja vaikuttavuus sekä palvelukyky		
Sotilaallisen kriisinhallinnan toteutuksen tietoperusta	20011	PLM
Liikennepolitiikka elinkeinoelämän kehittämisessä	20021	LVM
Ulosottolainsäädännön kokonaisuudistus ja Uljas - tietojärjestelmän hyväksikäyttö	20031	OM
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi liikenneturvallisuuden edistäjänä	20069	LVM
Lääkekorvausjärjestelmä	20070	STM
Maa- ja metsätalousministeriön tukihallinto	20040	MMM
Teema-alue B – Luotettavaan tietoon perustuva finanssipolitiikka ja sen osana vero- ja maksupolitiikka		
Vaikuttavuusinformaation tarkastus erilliskertomukseen	20041	kaikki
Valtion tilinpäätöskertomuksen valmisteluprosessi	20120	VM
Verotarkastustoiminnan tuloksellisuus	20129	VM
Verotettavan toiminnan tunnistusjärjestelmä	20158	VM
		VNK/VM
Teema-alue C – Vaikuttava ja kilpailukykyinen infrastruktuuri ja osaamis- ja innovaatiojärjestelmä		
Arviointi- ja seurantatiedon tuotanto opetustoimessa	20051	OKM
Maahanmuuttajataustaisten nuorten erityistarpeet yleissivistävässä koulutuksessa	20061	OKM
Teema-alue D – Laadukas lainsäädäntö osana valtiontaloudellista päätöksentekoa		
Hallituksen lainsäädäntösuunnitelma	20071	VNK
Yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen	20081	TEM

Tarkastusaihe	AdeKon Proj.no.	HA
Teema-alue E – Ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta		
Ympäristöriskit, öljyntorjunta	20091	YM,MMM
Ympäristöriskit, kemikaalivalvonta	20101	YM, TEM
Valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden hallintomalli	20150	VNK
Yhtiökohtaisten omistajastrategiat	20170	VNK
Teema-alue F – Valtion toiminnan ja omaisuuden hyvä hallinta		
Sisäasiainministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	20111	SM
Työurien pidentäminen	20121	
Valtion IT-palvelukeskukset	20131	VM
Valtion toiminta yritystalouden vakauttajana - valtion takaukset	20141	VM
IT-hankehallinta valtionhallinnossa	20188	VM
Työllisyysaihe, työperäinen maahanmuutto	20180	TEM
Teema-alue G – Tehokas ja vaikuttava Euroopan unioni ja sen mahdollisuuksien kansallinen hyödyntäminen		

6.7.3 Vuonna 2011 toteutettavat tuloksellisuustarkastusten jälkiseurannat

Tarkastuskertomuksen nimi	Numero
Alueelliset ympäristökeskukset tavoite 2 -ohjelman toteuttajina	183/2009
Autoverotus	195/2009
Finanssialan asiantuntijapalveluhankinnat	151/2007
Finpro ry:n toiminta	72/2004
Hallinto-oikeudet	169/2008
Julkisen työväilytyksen asema ja painopisteet	176/2008
Kehitysyhteistyön läpileikkaavat tavoitteet	170/2008
Koulutuksen määrällinen ennakointi, mitoitus ja kohdentaminen – erityiskohteena nuorten ammatillinen koulutus	171/2008
Kuluttajahallinnon toimivuus	156/2007
Metsähallitus liikelaitoskonsernina ja ympäristöministeriön ohjaamana luonnonsuojelijana	162/2008
MMM:n hallinnonalan harkinnanvaraiset tukijärjestelmät	190/2009
Perusopetuksen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä	192/2009
Poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisten yhteistoiminta – erityisesti vakavan rikollisuuden torjunnassa	145/2007
Puoluetuki	191/2009
Päästökauppa – Kioton joustomekanismit	200/2009
Sosiaali- ja terveyshuollon valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyys	181/2009
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	196/2009
T&k-arviointitoiminta	157/2008
Terveiden edistämisen määrärahalta toteutettavat hankkeet	160/2008
Tunnistuspalveluiden kehittäminen ja käyttö julkisessa hallinnossa	161/2008
Turvapaikkamenettely	139/2006
TUULI-luokan ilmatyynyalusten hankinta	
Valot päällä Pohjolassa	176/2008
Valtio etsintä- ja kaivostoiminnan edistäjänä	154/2007
Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen aineettoman omaisuuden kaupallinen hyödyntäminen	165/2008
Valtion velanhallinta	179/2008
Verotuksen yhdenmukaisuuden edistäminen verohallinnossa	127/2006

6.8 Resurssiallokaatio

6.8.1 Henkilöstösuunnitelma 2011–2014

Vuoden 2011 osalta on tehokkuus- ja vakausohjelmansa linjausten mukaisen henkilöstösuunnitelman lisäksi ilmoitettu käytettävissä olevan henkilöstön määrä vuoden alun tilanteen mukaisesti (sarake 2011) siten, että määräaikaisen henkilöstön työaika on muutettu henkilötyövuosiksi jakamalla virkasopimuksien pituus kuukausina kahdellatoista. Vuodesta 2012 eteenpäin on talousarviossa lisäksi varauduttava palkattomien virkavapauksien päättymiseen. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa tilinpäätösennusteen palkat ja palkkiot ovat yhteensä 11 764 000 euroa.

6.8.2 Resurssiallokaatio

Resurssien jakauma on laskettu henkilöstösuunnitelman mukaisesti käytettävissä olevan henkilöstön mukaisesti. Henkilöstösuunnitelmassa on vuoden 2011 osalta lisäksi esitetty käytettävissä olevan henkilöstön määrä vuoden alun tilanteen mukaisesti.

Mikäli henkilöstösuunnitelma mukainen resursointi ei toteudu, niin toteutumaton tarkastus- ja asiantuntijaresursointi kohdistetaan tuloksellisuustarkastuksiin ja tilintarkastuksiin.

Tarkastusviraston tarkastuksen toimintayksiköiden tarkastus- ja asiantuntijatehtävien henkilöstösuunnitelman mukainen työajan jakauma tarkastuslajeittain on esitetty seuraavissa taulukoissa. Tarkastuksen toimintayksiköiden resursoinnin lisäksi tietoyksikön resursseja kohdistetaan puolue- ja vaalirahoitustehtäviin yhteensä 180 htp ja tarkastuksiin 70 htp.

Tarkastusviraston tarkastuksen toimintayksiköiden henkilöstösuunnitelman mukainen tehollinen työaika kohdistuu tarkastus- ja asiantuntijatehtäviin ja toiminnan kehittämiseen oheisen taulukon mukaisesti siten, että tarkastushenkilöstöllä 180 henkilötyöpäivästä kohdennetaan tarkastus- ja asiantuntijatoimintaa 150 henkilötyöpäivää ja 30 henkilötyöpäivää toiminnan ja osaamisen kehittämiseen.

**TAULUKKO 9 Tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan henkilöstöresurssiallokaatio
2011–2014**

	2011 ¹²	2011	2012	2013	2014
Tilintarkastuksen toimintayksikkö					
Tilintarkastus					
Laillisuustarkastus					
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta					
Johto	1,0	1	1	1	1
Esimies	7,0	7	7	7	7
Tilintarkastusneuvos	2,0	3	4	4	5
Johtava tilintarkastaja	38,0	40	40	41	40
Ylitarkastaja 10b	2,0	3	5	5	5
Ylitarkastaja	11,0	6	4	2	2
Ammatillinen asiantuntija	1,0	1	1	2	3
Yhteensä	62,0	61	62	62	63
Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö					
Tuloksellisuustarkastus					
Johto	1,0	1	1	1	1
Esimies	7,5	7	7	7	7
Tuloksellisuustarkastusneuvos	1,3	3	4	4	5
Johtava tuloksellisuustarkastaja	34,7	32	31	32	30
Ylitarkastaja 10b	1,6	3	3	2	2
Ylitarkastaja	9,2	8	7	7	6
Tukipalvelut	0,7	1	1	1	1
Yhteensä	55,8	55	54	54	52
Johdon tuen toimintayksikkö					
Finanssipolitiikan tarkastus					
Viestintä- ja julkaisupalvelut					
Assistenttipooli					
Johto	1,0	1	1	1	1
Esimies	1,0	1	1	1	1
Asiantuntija	3,0	3	3	3	3
Tukipalvelut	2,0	2	2	2	2
Assistenttipooli	4,5	5	5	5	5
Yhteensä	11,5	12	12	12	12

¹² Käytettävissä oleva htv.

	2011 ¹²	2011	2012	2013	2014
Tietoyksikkö					
Tietojohtaminen					
Vaali- ja puoluerahoitus					
Johto	1,0	1	1	1	1
Tietohallintopäällikkö	1,0	1	1	1	1
Ammatillinen asiantuntija	4,0	4	4	4	3
Tukipalvelut	2,0	2	2	2	2
Yhteensä	8,0	8	8	8	7
Hallintoyksikkö					
Hallintopalvelut					
Johto	1,0	1	1	1	1
Asiantuntija	1,0	1	1	1	1
Ammatillinen asiantuntija	2,0	2	2	2	2
Tukipalvelut	3,0	3	3	3	3
Yhteensä	7,0	7	7	7	7
VTV					
Pääjohtaja	1,0	1	1	1	1
Johto	5,0	5	5	5	5
Esimies	16,5	16	16	16	16
Asiantuntijat	103,7	102	102	101	99
Ammatillinen asiantuntija	7,0	7	7	8	8
Assistenttipooli	4,5	5	5	5	5
Tukipalvelut	7,7	8	8	8	8
Toimialat yhteensä	144,3	143	143	143	141
Pääjohtaja	1,0	1	1	1	1
Laatu- ja kantelupäällikkö	1,0	1	1	1	1
VTV yhteensä	146,3	145	145	145	143

TAULUKKO 10 Tarkastussuunnitelman henkilöstösuunnitelma 2011–2014

Ulkoiset suoritteet htv (tehollinen, 180 htp/v)	2011 ¹³	%	2011		2012	%	2013	%	2014	%
Tilintarkastus	41,7	40 %	41,0	40 %	41,0	40 %	40,7	40 %	40,3	39 %
Tuloksellisuustarkastus	37,2	36 %	36,4	36 %	35,8	35 %	35,8	35 %	34,5	34 %
Laillisuustarkastus	6,3	6 %	6,2	6 %	6,8	7 %	7,8	8 %	8,4	8 %
Finanssipolitiikan tarkastus	6,2	6 %	6,1	6 %	6,5	6 %	6,2	6 %	6,1	6 %
Eduskuntaraportointi	2,0	2 %	1,9	2 %	1,9	2 %	1,9	2 %	1,9	2 %
Ulkoinen asiantuntija- ja kansainvälinen toiminta	8,4	8 %	8,3	8 %	8,5	8 %	8,5	8 %	8,4	8 %
Tarkastus- ja asiantuntijatoiminta yhteensä	101,8	98 %	100,0	98 %	100,4	98 %	100,9	98 %	99,6	97 %
Puolue- ja vaalirahoitus	2,6	2 %	2,6	2 %	2,6	2 %	2,1	2 %	2,6	3 %
Ulkoiset suoritteet yhteensä	104,3	100 %	102,6	100 %	103,0	100 %	103,0	100 %	102,2	100 %

¹³ Käytävissä oleva htv.

TAULUKKO 11 Tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan henkilöstöresurssiallokaatio 2011 toimintayksiköittäin

Ulkoiset suoritteet htp (tehollinen työaika, 180 htp/htv) 2011	Yhteensä	%	TL toimintayksikkö	TT toimintayksikkö	JT toimintayksikkö
Tilintarkastus	41,7	32 %	40,2	0,2	1,3
Tuloksellisuustarkastus	37,2	29 %	1,3	35,2	0,7
Laillisuustarkastus	6,3	5 %	5,1	1,1	0,1
Finanssipolitiikan tarkastus	6,2	5 %	0,5	3,2	2,6
Eduskuntaraportointi	2,0	2 %	0,5	1,1	0,3
Ulkoinen asiantuntija- ja kansainvälinen toiminta	8,4	7 %	2,0	3,8	2,6
Tarkastus- ja asiantuntijatoiminta yhteensä	101,8	79 %	49,6	44,7	7,5
Puolue- ja vaalirahoitus	2,6	2 %	1,2	0,3	1,0
Ulkoiset suoritteet yhteensä	104,3	81 %	50,8	45,0	8,5
Sisäiset suoritteet yhteensä	25,0	19 %	11,2	10,8	3,0
Toimintayksiköt yhteensä	129,3	100 %	62,0	55,8	11,5

TAULUKKO 12 Kansainvälinen toiminta ja asiantuntijatyö – ulkoiset suoritteet

Kansainvälinen toiminta ja muu asiantuntijatoiminta, Ulkoinen (htp)	Yhteensä	TL toimintayksikkö	TT toimintayksikkö	JT toimintayksikkö
Kantelutoiminta	230	0	230	0
Lausunnot	130	50	50	30
Peer Review - Ranskan tilintarkastustuomioistuin	100	20	30	50
Norjan tarkastusvirastossa tehtävä peer review	100	50	50	0
Contact Committee: Fiscal policy network	90	20	20	50
Working Group on Key National Indicators	70	0	60	10
Working Group on Environmental Auditing	60	0	60	0
INTOSAI Task Force Global Financial Crisis - Challenges to SAIs	60	0	30	30
Contact Committee: Eurooppa 2020 strategia / Lissabonin strategia	35	5	20	10
INTOSAI Working Group on Public Debt	30	10	20	0
Neuvottelukunta	25	5	20	0
EUROSAIn IT-Working Group	20	20	0	0
European VAT Working Group	20	20	0	0
European Space Agency (ESA) tilintarkastus	20	20	0	0
<i>Muut ulkoinen asiantuntijatoiminta</i>	<i>529</i>	<i>146</i>	<i>99</i>	<i>285</i>
Kansainvälinen toiminta ja muu asiantuntijatoiminta, Ulkoinen	1 519	366	689	465
Kansainvälinen toiminta ja muu asiantuntijatoiminta, Ulkoinen	8	2	4	3

TAULUKKO 13 Toiminnan ja osaamisen kehittäminen

Sisäinen toiminta (henkilötöypäivä)	Yhteensä	TL toimintayksikkö	TT toimintayksikkö	JT toimintayksikkö
Koulutus ja osaamisen kehittäminen	1 940	930	838	173
Tilintarkastuksen ja laillisuustarkastuksen kehittäminen	710	700	10	0
Tuloksellisuustarkastuksen kehittäminen ja perusseuranta	310	10	300	0
Strategian laadinta (sis. Hestra, Code of Conduct)	280	120	110	50
Tuloksellisuustarkastuksen ohjeistuksen kehittäminen	180	10	150	20
Kansainvälinen toiminta, sisäinen suorite	130	30	50	50
Tuloksellisuustarkastuksen kehittäminen: Kehittämisryhmien toiminta	120	0	120	0
Finanssipolitiikan tarkastusohjeistuksen kehittäminen	90	20	20	50
Osaamisen kehittäminen: viraston koulutuksen järjestäminen	65	15	40	10
VTV:n Tarkastusohjeiden yleisen osan laadinta	60	20	30	10
STP:n käyttöönotto ja sen jatkokehitys	60	20	20	20
Vaali- ja puoluerahoituksen järjestelmäprojekti	60	20	10	30
Tietoturvallisuusasetuksen vaatimat toimenpiteet	55	20	20	15
Tarkastusviraston asiakaslehti ml, toimitusneuvoston toiminta	50	10	20	20
Peer review - vertaisarvioinnin valmistelu	50	20	20	10
Kansainvälisten tarkastusstandardien implementointi	50	20	20	10
Projektinhallinnan kehittämisen esiselvitys ja projektinhallinnankäsikirja	30	10	10	10
EU - yhteyshenkilötoiminta	20	20	0	0
<i>Tukipalvelut, muut sisäiset suoritteet ja muu toiminnan kehittäminen</i>	<i>240</i>	<i>25</i>	<i>158</i>	<i>58</i>
Sisäinen toiminta yhteensä htp	4 500	2 020	1 945	535
Sisäinen toiminta yhteensä htv	25	11	11	3

Liitteet

Liite 1. Viraston rekryointisuunnitelma vuodelle 2011

Henkilöstön vaihtuvuus

Tarkastusvirastotasolla eläkkeelle siirtymistä koskevassa laskelmassa eläkkeelle siirtymisen ajankohtana käytetään 66 vuoden ikää, joka on tarkastusvirastossa reaalin vanhuuseläkeikä tilastojen ja henkilötasolla tehdyn selvityksen. Hallitus on 30.3.2010 kehyspäätöksessä linjannut työurien pidentämisen ja tuottavuusohjelman yhteensovittamisesta, että työurien pidentämisen tukemiseksi tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteuttamisen seurannassa voidaan henkilötyövuosien kokonaismäärässä lukea hyväksi se henkilötyövuosimäärä, joka aiheutuu virastoissa henkilökohtaisen eläkeikänsä jälkeen työuraansa jatkavien työpanoksesta. Menettelyä on sovellettu vuodesta 2010 alkaen. Tarkastusviraston käyttämä laskentaperuste on siten linjassa valtion tuottavuusohjelman ja valtiovarainministeriön ohjeiden kanssa.

Osaamisen rekrytoinnit

Tarkastusviraston rekrytointien ja vapautuvien henkilöresurssien täyttämisen lähtökohtana on osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä tunnistettu osaamisen lisäämisen, uudistamisen tai laajentamisen tarve. Kaikki rekrytoinnit vakinaisiin virkoihin tehdään tarkastusviraston yhteisiksi viroiksi. Viraston toimialojen päälliköiden kanssa vuosittain käytävissä resurssikeskusteluissa käsitellään toimialojen ehdotukset rekrytoinneista ja niitä koskevat linjaukset. Näiden linjausten sekä viraston tehokkuus- ja vakausohjelman pohjalta laaditaan henkilöstösuunnitelma. Tarkastusviraston tehtävien suorittamista varten virastoon rekrytoidaan sekä vakinaisia että määräaikaisia työntekijöitä sekä harjoittelijoita.

Rekrytoinnin tarve ja sisältö tarkistetaan rekrytoivan toimialan päällikön kanssa vielä ennen yksittäisen rekrytoinnin aloittamista.

Tilintarkastuksen keskeisiä osaamisalueita ovat IT- ja järjestelmätarkastus, kirjanpito ja laskentatoimi sekä tilinpäätösanalyysi, taloushallinto ja budjetointi, sisäinen valvonta ja tarkastus, raha- ja talousprosessiin liittyvä riskienhallinta, valtion taloudenhoidon ja EU:n varainhoidon laillisuus ja

asianmukaisuus, valtionapujen myöntäminen ja käyttö, EU:n varojen hoito sekä oikeus- ja liiketaloustieteet.

Tilintarkastuksen toimintayksikön toimialalle rekrytoinnit kohdentuvat viraston tehokkuus- ja vakausohjelman niin mahdollistaessa valtion yhteisen tietojärjestelmän käyttöönoton vaatimaan IT-osaamisen ja SAP-kontrolliosaamisen vahvistamiseen ja tarkastustoimintaa avustaviin tehtävien sekä muuhun osaamiseen, jota tarvitaan tilintarkastuksen toimintayksikön tehtäväksi siirtyneen laillisuustarkastuksessa ja uutena tehtävänä alkavassa vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa. Rekrytointien toteuttaminen tapahtuu aina henkilöstösuunnitelman mukaisesti ja sen asettamissa rajoissa.

Tuloksellisuustarkastuksen vastuulla olevia tuloksellisuustarkastukseen läheisesti liittyviä osaamisalueita ja näkökulmia ovat tuloksellisuuden, erityisesti vaikuttavuuden edellytykset ja arviointi, ohjaus- ja toimintajärjestelmät, vaikuttavuuden arviointi ja muu arviointitoiminta sekä arviointitutkimus, talous- ja finanssipolitiikka ja kansantalouden tilinpito, taloushallinnon ja taloudenhoidon sekä henkilöstö- ja tietohallinnon järjestäminen samoin kuin talous-, tilasto-, hallinto- ja yhteiskuntatieteet.

Suunnittelukaudella tuloksellisuustarkastuksen toimialan rekrytoinnit kohdentuvat viraston tehokkuus- ja vakausohjelman niin mahdollistaessa vaikuttavuustietoja koskevan arviointiosaamisen ja siihen liittyvien kustannus-vaikuttavuuslaskelmien menetelmäosaamisen, tietojohdamisen ja niitä tukevien tietojärjestelmien tarkastusosaamisen sekä kansantaloudellisesta näkökulmasta valtiontalouden hoidon osaamisen vahvistamiseen. Rekrytointien toteuttaminen tapahtuu aina henkilöstösuunnitelman mukaisesti ja sen asettamissa rajoissa.

Johdon tuen toimintoihin sisältyy tarkastusviraston toiminnan ja talouden johtamisessa avustamisen lisäksi finanssipolitiikan tarkastusten toteuttaminen ja koordinointi sekä julkaisu ja viestintä toiminto ja viraston yhteinen assistenttipooli. Johdon tuen osaamisalueita ovat (1) kansantalouden ja valtiontalouden sekä niiden hallinnan sekä kansainvälisen talouden ja sen hallinnan strateginen analyysi ja siihen liittyvän kansainvälisen yhteistyön osaaminen, (2) finanssipolitiikka ja sen tarkastusosaaminen, (3) strateginen suunnittelu ja johtaminen ja yleinen johtamistaito ja johtamisjärjestelmien tuntemus, (4) eduskunnan valtiosääntöisen toiminnan ja sen tietotarpeiden osaaminen (5) ulkoisen ja sisäisen viestinnän osaaminen sekä (6) VTV:n tarkastus- ja valvontatoimintaa sekä johtamista palveleva ammatillinen asiantuntijaosaaminen. Ammatillinen asiantuntijaosaaminen liittyy johdon tuen yhteydessä toimivaan assistenttipooliin sekä pääjohtajan ja esikuntapäällikön assistentin tehtäviin.

Johdon tuen analyysi- ja johtamisosaaminen palvelee erityisesti ulkoisen tarkastuksen strategista suunnittelua ja seurantaa, ja kansantalouden ja

valtionalouden riskianalyysiä sekä näiden tulosten konkretisointia valtionalouden tarkastusviraston strategisiksi linjauksiksi ja tulostavoitteiden ja tarkastussuunnitelman perusteiksi. Tehtäväalueella tarvitaan strategisen suunnittelun ja johtamisen sekä niitä palvelevan valtionalouden ja hallinnon kokonaisuuksia ja kehityslinjoja sekä tarkastusviraston roolia koskevan analyysiosaamisen lisäksi erityisesti myös kansantaloudellista osaamista sekä toimivia tarkastusviraston sisäisten ja ulkoisten verkostojen muodostamisen, johtamisen ja hyödyntämisen taitoja. Kansantalouden ja valtionalouden osaamista edellytetään lisäksi finanssipolitiikan tarkastuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja koordinoinnissa.

Johdon tuen osaamisalueisiin kuuluu myös ylimmän johdon ulkoisen ja sisäisen viestinnän valmiudet ja taidot. Eduskuntakertomusraportoinnin johtaminen ja kehittäminen vaativat eduskunnan toimintatapojen ja tietotarpeiden hyvää tuntemusta sekä eduskuntayhteistyöhön liittyvää vuoro-vaikutusvalmiutta parlamentaarisisissa keskusteluyhteyksissä. Eduskuntakertomusraportoinnin johtaminen ja kehittäminen edellyttävät myös hyvää valtionalouden ja eduskunnan päätöksenteon kannalta merkityksellisten ja olennaisten kokonaisuuksien tunnistamista ja hallintaa sekä olennaisten näkökulmien vakuuttavan viestinnän taitoja.

Johdon tuen tukitoiminnoissa painottuvat tilin- ja tuloksellisuustarkastuksen ja laillisuustarkastuksen sekä puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan avustavaan työhön, sekä viraston sisäisiin sihteerij- ja assistenttipalveluihin liittyvä osaaminen. Kysymys tältä osin on vaativasta ammatillisesta asiantuntijapalvelusta ja sen edellyttämästä assistenttiosaamisesta.

Johdon tuen rekrytoinneissa noudatetaan osaamisen johtamisen järjestelmää mahdollisesti vapautuvien resurssien kohdentamisessa tarvittavaan osaamiseen. Resurssisuunnittelun perusteella suunnittelukaudella mahdollisesti toteutetaan finanssipolitiikan tarkastuksen edellyttämän osaamisen vahvistaminen sekä mahdollisesti assistenttipoolin vahvistaminen tarkastustoimintaa avustavien tehtävien suorittamisessa tai puolue- ja vaalirahoitus tehtävien suorittamisessa, mikäli puolue- ja vaalirahoitustehtäviä ei voida resursoida riittävästi horisontaalisesti. Nämä tehtävät jakautuvat siten tuloksellisuustarkastuksen, laillisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen avustaviin tarkastustehtäviin sekä puolue- ja vaalirahoituksen ilmoitusten vastaanotto-, asiakaspalvelu- ja valvontatehtäviin. Johdon tuen assistenttipoolin resursoinnissa otetaan siten huomioon tietoyksikön uutena tehtävänä alkanut puolue- ja vaalirahoituksen ilmoitusten vastaanottotehtävän edellyttämä resursointi ja mahdollisuus resursoida tehtävät horisontaalisesti. Johdon tukea vahvistetaan tarvittaessa määräaikailla sisäisillä rekrytoinneilla vuosittain tulostavoitteissa ja tarkastussuunnitelmassa määriteltyjen hankkeiden toteuttamiseksi.

Johdon tuen esikuntatoimintoja, erityisesti eduskuntaraportoinnin sisällöllistä suunnittelua ja kehittämistä sekä tarkastusviraston tarkastus- ja valvontatoiminnan strategista suunnittelua tukemaan luodaan tarkastusviraston sisäiset asiantuntijaverkostot. Niiden puitteissa tarkastusviraston asiantuntijoita työskentelee tulostavoitteissa ja tarkastussuunnitelmassa erikseen linjattavassa määrässä johdon tuen eduskuntakertomusraportoinnin valmistelussa.